БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 203 (694)

14 ОКТЯБРЬ ЯКШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Кеча Ўзбекистон интеллигенцияси съезди ўз ишини тамомлади.

Делегатлар Ўзбекистон интеллигенцияси биринчи съездининг республикадаги барча интеллигентларга қарата чиқарган Мурожаатини баланд рух билан қабул қилдилар.

Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси областлари, ўлкалари ва автоном Республикаларининг колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимларига, барча меҳнаткашларига

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети Россия Федерациясининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимларини, барча меҳнаткашларини галла етиштиришни кўпайтириш учун курашда эришган гоят катта муваффақиятлари билан қизгин табриклайдилар. Республика колхоз ва совхозлари давлатга 2 миллиард 4 миллион пуд галла ёки давлат планида кўзда тутилганидан 319 миллион пуд кўпроқ галла топширдилар.

Бу муҳим муваффақиятларнинг аҳамиятини шундан кўриш мумкинки, 1953 йилда бутун Совет Иттифоқи бўйича бутун йил мобайнида 2.010 миллион пуд галла тайёрланган эди.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Министрлар Совети Россия Федерациясида галла етиштиришни кўпайтириш соҳасида эришилган бу муваффақиятларда колхозчилар, МТС ва совхоз ходимларининг қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш юзасидан Партия ва Ҳукумат белгилаган тадбирларни бажариш учун фидокорона меҳнат қилганликлари туфайли кўзга кўринарли ютуқларга эришилганлигини қониқиш билан қайд қиладилар. Сўнгги уч йил ичида Россия Федерациясида 14,9 миллион гектар янги ер ўзлаштирилди. Бу йил кўпгина область, ўлка ва автоном республикаларнинг колхоз ва совхозларида мўл ҳосил етиштирилди. Ҳосилни йиғиб-териб олишда бошлаб юборилган социалистик мусобақада юз минглаб колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари, шунингдек ҳосилни йиғиб-териб олишда актив иштирок этган шаҳар меҳнаткашлари, ўқувчи ёшлар ва Совет Армиясининг жангчилари фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатдилар ҳамда бутун совет халқининг муҳаббати ва ҳурматига сазовор бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Министрлар Совети Россия Федерациясининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимларига, барча меҳнаткашларига республика қишлоқ хўжалигини юксалтиришда янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар ва улар ўз фидокорона меҳнатлари билан галла, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга, бу билан мамлакатимизда аҳоли учун озиқ-овқат ҳамда саноат учун хом ашё мўл-кўллигини вужудга келтириш ишига янги ҳисса қўшажакларига ишонч билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ЯПОНИЯ БОШ МИНИСТРИ ХАТОЯМА ЖАНОБЛАРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Япония бош министри Ициро Хатояма жаноблари ва Япония ҳукуматининг унга ҳамроҳ бўлган вакиллари 13 октябрда Совет Иттифоқи пойтахти Москвага келдилар. Улар Москвада Совет-Япония муносабатларини нормаллаштириш ҳақидаги музокараларни давом эттирадилар.

Маркзий аэродромда Япония ҳукумати делегациясини Совет Министрлари Советининг Раиси Н. А. Булганин, Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари М. Г. Первухин, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Япония бош министри И. Хатояма жаноблари аэродромда баёнот берди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСИ СЪЕЗДИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ШАРАФИГА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика интеллигенциясининг биринчи съезди тамом бўлиши муносабати билан 13 октябрда кечқурун қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида: Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳитдинов, республика Министрлар Советининг раиси С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, СССР Маданият министри Н. А. Михайлов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Д. А. Поликарпов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников, О. А. Алимов, З. Р. Раҳимбобоева, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Б. С. Насриддинова, И. В. Бабков, Ғ. С. Султонов, П. Сеитов, С. Зиёдуллаев, «Коммунист» журналининг бош редактори А. М. Румянцев, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари К. Муртазоев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, республика министрлари И. Б. Бобожонов, М. И. Исомиддинов, Ф. Қ. Кўкомбоев, А. М. Кўчқоров, Ф. Р. Носиров, Р. С. Соатов, В. С. Содиқова, А. Хўжаев, М. И. Йўлдошев, Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг раиси М. М. Мусахонов, республика прокурори М. Шералиев, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Ҳ. М. Абдуллаев, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Ўзбекистон Совет ёзувчилари союзининг секретари С. Азимов, СССР Олий Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, область партия комитетларининг секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг маданият масалалари билан шуғулланадиган ўринбосарлари, фан, адабиёт ва санъат арбоблари, матбуот вакиллари ҳозир бўлдилар.

Қардош республикаларнинг съезд ишида қатнашган делегацияларидан: Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси И. Қ. Қорақулов бошчилигидаги делегация, Грузияни — Грузия КП Марказий Комитети мактаблар, фан ва маданият бўлимининг мудири М. А. Квеселава бошчилигидаги делегация, Озарбайжондан — Озарбайжон КП Марказий Комитетининг секретари А. С. Байрамов бошчилигидаги делегация, Қирғизистондан — Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Д. Олишбоев бошчилигидаги делегация, Тожикистондан — Тожикистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири В. Шарипов бошчилигидаги делегация, Туркманистондан — Туркманистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири А. Отаев бошчилигидаги делегация, Арманистондан — профессор Г. Г. Батикян бошчилигидаги делегация қабул маросимига келдилар.

Қабул маросими қатнашчилари орасида съездда ҳозир бўлган Хитой Халқ Республикаси сув хўжалиги мутахассислари, ХХР сув хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари Чжан Хан-ни бошчилигидаги делегация аъзолари, Муҳаммад Мандур жаноблари бошчилигидаги Миср олимлари ва ёзувчилари делегациясининг аъзолари бор эди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов меҳмонларни табриклаб, Ўзбекистон интеллигенциясининг биринчи съезди юксак сиёсий ва ишчанлик вазиятида ўтганлигини, съезд ленинча миллий сиёсат тантана қилганлигини, халқлар дўстлигининг ёрқин намойишига айланганлигини, мамлакатимиз тарихида бу съезд катта воқеа бўлганлигини қайд қилади.

СССР Маданият министри Н. А. Михайлов, Озарбайжон КП Марказий Комитетининг секретари А. С. Байрамов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов ва қабул маросимининг бошқа қатнашчилари совет фани ва маданиятининг гуллаб-яшнаши учун, Совет интеллигенциясининг КПСС XX съезди қарорларини амалга оширишда янада кенг ижодий муваффақиятларга эришишлари учун қадаҳ кўтардилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳитдинов қабул маросими қатнашчиларига ишда катта муваффақиятлар тилади. Совет Ўзбекистонининг интеллигенцияси ўз олдида турган вазифаларни шараф билан бажаради, деб ишонч билдирди.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Қабул маросими қатнашчиларига санъат усталарининг иштироки билан концерт қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСИ СЪЕЗДИ

11 октябрдаги кечқурунги мажлис

Ўзбекистон интеллигенцияси съездининг 11 октябрь кечқурун бўлган иккинчи мажлисида Н. А. Муҳитдиновнинг «КПСС XX съездининг тарихий қарорлари ва республика интеллигенциясининг вазифалари» ҳақидаги докладини муҳокама қилиш бошланди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов музокараларда биринчи бўлиб сўзга чиқди.

— Ўзбекистон интеллигенцияси, деди у, Улуғ Октябрь туфайли вужудга келди, уни совет халқи вояга етказди, Коммунистик партия тарбиялади. У, социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида ва, Ўзбекистон экономикасини ва маданиятини юксалтиришда актив қатнашди. Республика пойтахтидаги илмий меҳнат қилаётган кўп миллатли илмий ходимлар, катта отряди самарали ишлар қилмоқда. Шаҳарнинг жуда кўп муассасаларида, заводлари ва фабрикаларида, ижодий коллективларида минглаб мутахассислар ўз постларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ўртоқ Ғуломов илмий муассасаларнинг ишлари тўғрисида гапириб, уларнинг қилаётган ишлари КПСС XX съездининг қарорларидан келиб чиқаётган юксак талабларга ҳали тўла равишда жавоб бера олмаётганлигини, жуда кўп ҳолларда эса олимларнинг кўрсатди. Халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлмаган проблемаларни ҳал қилишга олимларнинг кўп меҳнати ва маблағ сарф бўлаётганлигини кўрсатувчи ҳоллар ҳали ҳам бор. Баъзи илмий-текшириш институтлари шаҳарнинг тез ўсиб бораётган индустриясининг эҳтиёжини яхши ҳисобга олмаётирлар, ишлаб чиқаришни новаторлари билан яқин алоқада бўлмаётирлар. Шаҳардаги 9.300 инженер-техник ходим орасида фан кандидатлари жуда озлигига сабаб шуки, фаннинг практика билан алоқаси сусайиб кетган. Заводлардаги мутахассисларнинг илмий ишларга кенг тортилиш, ҳеч шубҳасиз, яхши натижалар берган бўлур эди.

Интеллигенция орасида олиб борилаётган идеология ишларининг форма ва методларини такомиллаштириш керак. Кўпинча бу ишнинг аҳволига ўқилган лекцияларнинг, ўтказилган консультациялар ва семинарларнинг сонига қараб баҳо берилади. Аммо, ўтказилаётган тадбирлар кўпинча олимларнинг, инженерлар ва бошқа мутахассисларнинг ўсиб бораётган талабларини қондирмайди. Одат бўлиб қолган ҳолларда шаблонларни ташлаб, ишлаб кетиш, интеллигенция билан олиб борилаётган идеология ишидаги формализмнинг қатъиян тугатиш лозим.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Ҳ. М. Абдуллаев Ўзбекистонда илмий муассасаларнинг жуда кўпайганлигини таъкидлади. Фақат республика Фанлар академиясининг ўзидагина 28 та илмий муассаса бор, буларда 28 академик, 39 корреспондент-аъзо ва илмий даражаларга эга бўлган 419 илмий ходим ишламоқда. Ўзбекистон олимлари химия, биология, механика, энергетика, геология соҳаларида сезиларли муваффақиятларга эришдилар. Пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини турли соҳасидаги муваффақиятлар ҳам оз эмас. Яқинда СССР Министрлар Совети Тошкентда, Фанлар академияси составида катта Ядро физикаси институти ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу институтнинг ташкил этилиши республикада илм-фаннинг етуклигини яққол кўрсатади.

Бироқ, дейди ўртоқ Абдуллаев, Ўзбекистонда илмий муассасаларни олимларни республика олдида, халқ олдида ҳали ҳам катта қарздордирлар. Айрим илмий соҳаларнинг бир ва, асосан, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ва бу соҳа билан боғлиқ эътибор ҳали етарли бўлмаётганлиги ишимиздаги жиддий камчиликдир. Машинасозлик соҳасида ва, биринчи навбатда, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги соҳасида, шунингдек кончилик соҳасида илмий ишлар тузук ривожланмаган, металлургия проблемаси тузук ишлаб чиқилмаётир. Ваҳоланки, Ўзбекистон кейинги йилларда Совет Иттифоқининг энг катта рангли металлургия районига айланиши лозим. Олимлар биноқорлик конструкцияларининг проектлаш ва бинокорлик материаллари топиш соҳасида ҳали ҳам кам иш қилмоқдалар. Ўзбекистон олимлари бу камчиликларни тугатиб, ўзларининг иш савияларини юқори босқичга кўтариш учун ҳамма имкониятларга эгадирлар.

Ўртоқ Абдуллаев ишонч билдириб айтдики, Ўзбекистон Фанлар академиясининг катта ижодий коллективи Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ишончини оқлашга ҳамда республикада фан ва маданиятни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшиш учун ўзининг бутун кучини сарф қилади.

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университетининг ректори Т. А. Сарымсоқов ўз нутқини халқ хўжалиги, фан ва маданият учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш масаласига бағишлади.

Ўрта Осиё университети, деди у, Ленин имзолаган декрет асосида 1920 йилда ташкил этилган эди. Бу университет бутун Ўрта Осиёда биринчи олий ўқув юрти эди. Ўтган йиллар ичида университет фақат Ўзбекистон учунгина эмас, шу билан бирга, бошқа қардош республикалар учун ҳам кадрлар тайёрлаб берувчи манбага айланди.

Университетнинг муваффақиятлари билан бир қаторда унинг илмий ишларида катта нуқсонлар ҳам бор. Кафедралар ҳали ҳам ишлаб чиқариш билан яхши боғланмаган, илмий тадқиқотлар планида ишлаб чиқаришнинг ҳақиқий эҳтиёжлари ҳамиша ҳам назарга тутилмаган. Ўртоқ Сарымсоқов ёш мутахассис кадрлар тайёрлашда кўп нарсага эътибор қилиш ва тўхталиб, жойлардаги кўпгина миллий ўрта мактаблар ўқувчиларига олий ўқув юртларига кириш учун етарли билим бермаётир, деди.

Бухоро область партия комитетининг секретари Ж. Номозов область партия ташкилоти томонидан интеллигенциянинг марксизм-ленинизм соҳасидаги билимини ошириш мақсадида қилинаётган ишлар ҳақида гапирди. Кейинги беш йил ичида ўқитувчи, врач, инженер-техник ходимлар ва бошқа мутахассислардан 500 дан кўпроқ киши кечки марксизм-ленинизм университетини битириб чиқди. Кадрларга экономикага доир билимлар беришга катта эътибор берилмоқда.

«Ўзбекэнерго» бошқарувчиси М. И. Жеребцов ўз нутқини республика энергетика хўжалигини янада ривожлантиришнинг баъзи масалаларига бағишлади. «Ўзбекэнерго» мутахассислари фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасида катта ва самарали ишлар қилмоқдалар. Ҳозирги вақтда республикадаги ҳамма гидроэлектростанциялари автоматлаштирилган, бу станцияларнинг ярмисида эса телебошқарув жорий қилинган. Республикамиз энергетиклари КПСС XX съездининг олтинчи беш йиллик план тўғрисидаги Директиваларини муваффақиятли бажариш учун мусобақани кенгайтирмоқдалар, янги электростанциялар қуришда актив қатнашмоқдалар.

Самарқанд медицина институтининг клиникасининг бош врачи У. Орипов сўзга чиқиб айтдики, Самарқанд медицина институтининг коллективи соғлиқни сақлаш органларига катта ёрдам кўрсатмоқда. Институт ташкил топган кундан бери ўтган 26 йил ичида 2.200 дан кўпроқ врач тайёрлаб чиқарди, 850 та илмий асар нашр этди. Кейинги вақтларда травматизмга қарши кураш, паразитология, бир қанча касалликларни диагностикаси ва профилактикаси масалаларини ишлаб чиқиш йўлида кўп иш қилинди.

Мажлисда Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети ва Қозоғистон ССР Министрлар Советидан съездга юборилган қутлов телеграмма ўқиб эшиттирилди.

Қозоғистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети ва Қозоғистон ССР Министрлар Совети республика меҳнаткашлари номидан интеллигенция съездининг қатнашчиларини ва улар орқали қардош Ўзбекистон интеллигенциясининг кўп минг кишилик армиясини қизғин табриклайдилар ва қутлайдилар. (Давомли қарсаклар).

Илгари чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкаси бўлган Ўзбекистон Совет ҳокимияти йиллари ичида хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришди. Ўзбекистон халқининг энг катта ғалабаларидан бири шуки, у, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида ўз орасидан интеллигенцияни, ўтирди, бу интеллигенция ўз халқ билан бирликда Ўзбекистон саноатини, қишлоқ хўжалигини, фан ва маданиятини янада ривожлантиришнинг улуғвор вазифаларини ҳал қилишда актив қатнашмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съезди мамлакат экономикасининг янада зўр куч билан юксалтиришнинг, совет халқ фани, адабиёти ва санъатини янада ривожлантиришнинг буюк программасини белгилаб берди. Совет интеллигенцияси бу вазифаларни ҳал қилишда катта роль ўйнаши керак. Коммунистик партия яратган ва унинг етказган совет интеллигенцияси марксизм-ленинизмнинг улуғ идеяларини амалга ошириш учун курашнинг ҳамиша биринчи сафларида бўлиб келди ва бундан буён ҳам биринчи сафларида бўлади.

Сизларга Совет Ўзбекистонини гуллаб-яшнатиш, бутун совет халқи бахтиёр қилиш йўлида самарали ишлар қилишингизда ва катта ютуқларга эришувингизни тилаймиз.

Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги яшасин ва яшнасин! Ҳамма ғалабаларимизнинг йўлбошчиси ва ташкилотчиси улуғ Коммунистик партиямизга шон-шарафлар бўлсин!

Мажлисда Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Д. Олишбоев сўзга чиқиб, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг съездга юборган табригини ўқиб берди.

Қирғизистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, дейилади табрикда, Совет Ўзбекистонининг интеллигенцияси биринчи съездининг делегатларига ва улар орқали Ўзбекистон ССРнинг барча интеллигентларига, барча меҳнаткашларига чин кўнгилдан қардошлик саломини йўллайди.

Съездинг иши, дейилади сўнгра табрикда, фақат Ўзбекистон интеллигенциясининг ҳаётида ва фаолиятида, унинг кучларини, билимларини ва ғайратини Ўзбекистон ССР олдида турган хўжалик ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш учун курашга сафарбар қилишдагина катта аҳамиятга эга бўлиб қолмасдан, шу билан бирга, Ўрта Осиёдаги ҳамма республикалар учун ҳам катта аҳамиятга эгадир.

Қардош Ўзбекистон интеллигенциясининг биринчи съездини Қирғизистон интеллигенцияси ва барча меҳнаткашлари номидан қизғин табриклаб, сизларга, Ўзбекистон ССРнинг барча интеллигентларига ҳамма меҳнаткашларига республика экономикасини ва маданиятини янада юксалтиришда янада зўр муваффақиятлар қозонишингизни чин кўнгилдан тилаймиз.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг жангавор отряди бўлган Совет Ўзбекистони интеллигенцияси яшасин ва ривож топсин. (Давомли қарсаклар).

12 октябрдаги эрталабки мажлис

Ўзбекистон интеллигенцияси съезди 12 октябрь эрталаб ўз ишини давом эттирди. Съездинг эрталабки мажлиси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Ҳ. М. Абдуллаев раислиги остида очилди.

Миср олимлари ва ёзувчилари делегациясининг раҳбари филология ва ҳуқуқ доктори Муҳаммад Мандур жаноблари минбарга чиққанида съезд қатнашчилари уни самимий кутиб олдилар. У ўзига ва ҳамроҳларига съездда ҳозир бўлиш имконияти берилганлиги учун ташаккур билдирди ҳамда миср халқининг Ўзбекистон халқларига саломини ва энг яхши тилакларини топширди.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри Р. С. Соатов республикадаги медицина муассасаларининг фаолияти тўғрисида гапирди. Ўтганчи беш йилликда медицина муассасаларининг тармоқлари 30 процентдан ҳам зиёд кўпайди. Медицина муассасаларининг тармоқлари қишлоқ жойларда айниқса кўпайди. Янги медицина муассасаларини қуриш учун Ўзбекистон Совет ҳокимиятининг ўтган йиллари ичида давлатнинг 180 миллион сўмдан ортиқ маблағ ажратилган.

Медицина ходимлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мирзачўлдаги қўриқ ерларни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисидаги қарорини зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Мирзачўл ерларини ўзлаштириш учун келаётган кишиларга намунали хизмат кўрсатиш тадбирлари кўрилди. Янги кўчиб келган кишиларга амалий ёрдам кўрсатмоқ учун юқори малакали мутахассислардан иборат комплекс бригадалар ташкил қилинди.

Ўртоқ Соатов республика соғлиқни сақлаш органларининг ишида катта камчиликлар борлигини кўрсатиб ўтди. Жумладан, қишлоқ жойларидаги медицина муассасаларининг иши ўсиб бораётган талабларга ҳали жавоб бермаётир. Бир қанча шаҳарларимизда ва район марказларида ҳали ҳам кўпгина ишлаб турган ерда медицина ёрдами ололмаётир. Қишлоқ жойлардаги касалхоналарни кўп ҳолларда медицина ёрдами олмоқ учун кўпинча район марказлари ва шаҳарларга боришга мажбур бўлаётганлари ҳаммага маълум. Бу аҳвол ҳамма ҳолларда ҳам ярамас ҳолдир, чунки бу колхозлар ва колхозчи ходимларга сарф қилинган вақт бўлади.

Сўнгра нотиқ республикада бўлимлар ҳисобига медицина ва болалар муассасаларига ёрдам кўрсатувчи илғор қишлоқ хўжалик артелларининг киммати ташаббуслари ҳақида гапирди. Фарғона область, Қува районидаги Маленков номли ва Тошлоқ районидаги Сталин номли колхозлар бу соҳада ибрат кўрсатдилар.

Ўртоқ Соатов республиканинг қишлоқ районларининг ва аҳоли яшайдиган пунктларининг санитария аҳволини яхшилаш ва уларнинг ободончилиги билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни ўртага ташлади.

Совет халқининг ижодий ишида, — дейди Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари У. Аримбетов, — Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ва унинг интеллигенцияси актив қатнашмоқда. Агрономлар, ўқитувчилар, врачлар, инженерлар ва техниклар, адабиёт ва санъат ходимлари автоном республиканинг халқ хўжалигини ва маданиятини юксалтириш учун ҳамма кучларини сафарбар қилмоқдалар.

Сўнгги йиллар ўртоқ Аримбетов илмий ва маданий-оқартув муассасаларининг ишларидаги жиддий камчиликлар тўғрисида гапирди. Қорақалпоғистондаги илмий-текшириш ишлари жиддий суратда юксалтирилмаётир. Ҳозиргача Қорақалпоқ халқининг тарихига доир дарслик йўқ. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон экономика ва маданият институти ва улар бу республикада ишлари ҳали кам шуғулланади. Республика Фанлар академияси президиуми бу институтнинг коллективига етарли ёрдам бермаётир. Мактабни политехникалаштириш иши бўш олиб борилмоқда. Кадрларга экономика соҳасида билим бериш иши ёмон қарокси қўйилган.

Ўртоқ Аримбетов интеллигенция иш малакасини ошириш ва уларни ғоявий-назарий жиҳатдан чиниқтиришнинг муҳимлиги тўғрисида, полиграфия базасини кенгайтириш, Қорақалпоғистонда радио эшиттиришни яхшилаш, республикада халқ ижоди уйлари, пионер уйлари, санитария маорифи уйлари, ўқитувчилар уйлари ташкил этишнинг жуда зарурлиги ҳақида гапирди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари К. Муртазоев республика интеллигенцияси составида ёш мутахассислар кўплигини таъкидлади. Хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма участкаларида ёш совет ватанпарварларининг ташаббуси бўлакчек қайнамоқда.

Ўртоқ Муртазоев ёшларни тарбиялаш масалаларига тўхталиб, интеллигенциянинг энг таниқли намояндаларидан, фан, адабиёт ва санъат арбобларидан бу муҳим ишда жуда актив қатнашиш зарурлигини айтди. Бўлажак мутахассислар тарбияланаётган олий ўқув юртларига ишига катта эътибор бериш керак. Кўпгина ўқув юртлари ва биринчи навбатда техника олий ўқув юртлари ўз билимга эга бўлмаганлари, етарли даражада амалий ва назарий билимга эга бўлмаган ишчи малакасига ўз ташаббусчи кадрлар тайёрлаб чиқармоқдалар. Студентлар ўртасида тарбиявий ишлар қониқарсиз йўлга қўйилган. Бир қанча олий ўқув юртларининг моддий базаси етарли бўлмаганлиги ларининг ишига кўп халақит бермоқда. Бу масалада СССР Олий Таълим министрлиги айбдордир.

Ўртоқ Муртазоев Тошкентда «Молодая гвардия» нашриётининг филиалини ташкил этиш, рус тилида республика пионерлар газетасини чиқариш мақсадга мувофиқ эканлигини кўрсатади. У ўз нутқининг охирида республика ёшлари Ўзбекистон олдида турган вазифаларни бажариш учун бундан буён ҳам актив курашади ва шу жумладан Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштиришда қизғин қатнашишлари деб ишонч билдирди.

Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси И. Қ. Қорақулов минбарга чиқади. У съезд қатнашчиларига Қозоғистон интеллигенцияси номидан қардошлик саломи топширгандан сўнг, ўз республикасида илмий ва илмий ташкилотларнинг КПСС XX съездининг Директиваларини амалга ошириш соҳасидаги фаолияти тўғрисида сўзлайди. Совет ҳокимияти йиллари ичида Қозоғистон меҳнаткашлари экономика ва маданиятни ривожлантиришда мисли кўрилмаган катта ютуқларга эришдилар. Олтинчи беш йилликда республика олдида янада катта ва кунарчи истиқболлар очилмоқда.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Суратда: Бухоро область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Х. Ҳасанова Тошкент ва Самарқанд областининг съездда қатнашган делегатлари билан суҳбатлашмоқда.

А. Палехов фотоси.

Гевор ЭМИН,

Ўзбекистон интеллигентлари съездига меҳмон бўлиб келган арман шоири.

Боғда бўлган бир воқиа

Ой фақат ошиқлар учун сочмас нур,
Боғбонга ҳам енгил қилар меҳнатни, —
Менга ҳам ёрдами тоққанди бир қур:
Кўриб қолдим сувда оққан пштатни¹
«Биринчи бригада пшатзорига —
Ўгри келипти» деб ўйладим шу чоқ.
Дарахтлар ортига, панароқ ерга
Бекиниб қарадим ва солдим қулоқ.
Қарадим-у кўрдим...

(Айтайми-айтмай)

Ўғлим, ойдин боғда...

Қарадим чўчиб:
Бир дарахт тагида турар уятмай,
Звеновой гўзал Асмиқни қучиб!
Ойдин тун, икки ёш жуда ҳам хурсанд,
Барглар орасида севги, завқдан маст.
Кулишар, тўйишмас сира бўсадан,
Пшатлар тўкилар, улар ғам емас!
Жаҳлим чиқди бироз, айладим бир пас,
Лекин чўчитмадим: қувноқ ёшлигидир,
Бундай «ўғри»ларнинг зарари тегмас,
Булар колхоз учун бўлар ташвишдир.

Русчадан Мамарасул БОБОЕВ таржимаси.

¹ Пшат — жийда.

ЎЗБЕКИСТОН ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСИ СЪЕЗДИ

12 октябрдаги эрталабки мажлис

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

— Ўз ижодий меҳнатининг дастлабки муваффақиятларидан илҳомлантан Совет Қозоғистонининг олимлари ва барча интеллигенцияси, — дейди ўртоқ Қорақулов, — КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб Қозоғистоннинг асрлар бўйи қўл тегмаган табиий бойликлари ва чўлларини жуда қисқа муддат ичида социалистик маданияти юксалган фаровон ўлкага айлантириш учун ҳормай-толмай меҳнат қиладилар.

Съезд Мандат комиссиясининг раиси, Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири **Ғ. Ғ. Юсупов**нинг докладини эшитди. Докладда айтилишича, съездга жами 1200 делегат сайланган, улар орасида 249 инженер ва техник, 195 фан кандидати, 89 фан доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 39 академиги ва корреспондент аъзоси бор. Съезд делегатлари орасида олий ўқув юртлари, техникумлар, ўрта махсус ўқув юртлари ва мактабларнинг ходимларидан 274 киши, врач, кўпгина агроном, адабиёт ва санъат арбобларидан иборат 108 киши бор. Съездда 20 дан ортиқ миллатнинг вакиллари, 306 хотин-қиз қатнашмоқдалар. Съезд составининг ўзи ҳам республика экономикасини ва маданиятини ривожлантириш ишига катта ҳисса қўшаётган ўзбек интеллигенциясининг етуклигини кўрсатаётган далилдир.

Съезд қатнашчилари «Коммунист» журналининг бош редактори **А. М. Румянцев**нинг нутқини зўр қизиқиш билан тингладилар. У Совет интеллигенциясининг амалий ишлари билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни кўтарди.

Ўзбекистон ССР Маданият министри **А. М. Кўчқоров** республикада китоб нашр этиш, кинематография ва кинолаштиришнинг аҳволи тўғрисида, театр ва музика санъати коллективларининг иши ҳақида гапирди, шаҳар ва қишлоқларда, айниқса қишлоқларда маданий-оқартув ишларини янада яхшилашда ҳал қилувчи ўрин тутган бир қанча муҳим ва зарур вазифаларни кўрсатди.

Ўртоқ Кўчқоров Ўзбекистоннинг чет эллар билан маданий алоқасининг йилдан-йилга мустаҳкамланиб ва кенгайиб бораётганлигини бир қанча мисоллар билан кўрсатди. Ўзбек санъатининг намояндалари дунёнинг йигирмадан кўпроқ мамлакатида бўлдилар, уларнинг халқ демократияси мамлакатларида, айниқса мустамлака зулмидан озод бўлган Шарқ мамлакатларида берган концертлари тинчликсевар халқлар дўстлигининг ёрқин намойишига айланди. Ўзбекистоннинг қардош совет республикалари билан маданий алоқалари кенгаймоқда. Тошкентда қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадасига катта тайёргарлик кўрилмоқда.

Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **А. С. Байрамов** гулдурос ва узоқ давом этган қарсаклар остида Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан съезд делегатларини, Совет Ўзбекистони интеллигенциясини, республиканинг барча меҳнаткашларини қизғин табриклайди. У, Озарбайжон халқининг хўжалик ва маданий қурилишининг ҳамма участкаларида эришган муваффақиятлари тўғрисида, Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги ҳақида, илм-фан соҳасида ҳам, ишлаб чиқариш практикаси соҳасида ҳам тажрибани ўртоқлашишни янада кенгайтириш зарурлиги тўғрисида гапиради.

«Средазнефть» бирлашмасининг инженери **М. Саримсоқова** сўзга чиқади. Олтинчи беш йиллик планда, дейди у, Ўзбекистонда нефть чиқаришни бир ярим марта кўпайтириш кўзда тутилган. Республика нефтчилари бу вазифани бажаришда ўз зиммаларидаги масъулиятни англаб, ишлаб чиқариш кўрсаткичларини муттасил яхшиламоқдалар. Бироқ, бирлашма қарамоғидаги корхоналарнинг ишида ҳали катта камчиликлар бор. Скважиналарнинг кўп вақт бекор туришига йўл қўйилмоқда, вишкалар қуришда ва машина-ускуналарни монтажлашда механизмлардан яхши фойдаланилмаётир. Геология-қидириш ва разведка ишлари секин олиб борилмоқда. Республика оғир индустриясининг муҳим тармоқларидан бири бўлган нефть саноатига малакали мутахассислар кераклигини назарда тутиб, Қўқон нефть техникуми базасида нефть институти ташкил этиш масаласини ҳал қилиш зарур.

Ўртоқ Саримсоқова айтдики, нефть корхоналаридаги кўпгина инженер-техник ходимлар ўз корхоналари коллективларининг жамоат ишларида кам қатнашадилар, ишчилар ўртасида онда-сондагина лекция ва докладлар ўқийдилар, ишчиларнинг ётоқхоналарида камдан-кам бўладилар.

Қардош Арманистон вакили шоир **Геворк Эмин** съездда таъсирли нутқ сўзлади. Халқлар дўстлиги ҳисси, деди у, биз, совет кишилари учун инсондаги табиий ҳислардан бири, бизнинг олтинчи ҳиссимиз бўлиб қолди, бу каби учрашувлар ва бу съезд сингари дўстона йиғилишлар ҳаётимизда табиий ҳол бўлиб қолди. Бу дўстлик ҳисси бизни маънавий жиҳатдан ўстирмоқда, совет кишисига куч бағишламоқда.

Геворк Эмин ўз нутқини Владимир Ильич Ленинга бағишланган шеърини ўқиш билан тамомлади.

Сўз «Голодностепстрой» бошқармасининг бош инженери **И. Я. Каминскийга** берилади. У, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мирзачўлдаги қўриқ ерларни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисидаги қарорининг катта аҳамиятга эга эканлигини айтади, бу қарорнинг амалга оширилиши пахтачиликни яна кескин равишда юксалтиришга ёрдам беришини уқтириб ўтади. Мирзачўл ерларида катта қурилиш программасини амалга оширмоқ учун илғор индустриал иш методларини жорий қилиш зарур. Олимлар олдида жуда катта вазифалар туради, улар янги ерларни суғориш ва ўзлаштириш юзасидан амалий тавсиялар комплексини ишлаб чиқишлари лозим.

Съезд қатнашчиларини Туркманистон делегациясининг раҳбари — Туркманистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири **А. Отаев** табриклайди. Туркман ва ўзбек халқлари, деб уқтириб ўтади у, бир-бирлари билан ажралмас дўстдирлар. Республикаларимизнинг халқлари коммунизм иши учун курашда қардошгина бўлиб қолмай, балки энг яқин қўшнилар ҳамдир. Бизнинг ўртамиздаги алоқалар кўп асрлардан буён давом этиб келмоқда. Туркман интеллигенциясининг талай вакиллари Ўзбекистоннинг олий ўқув юртларида ўқидилар. Ўнларча йигит ва қизларимиз ҳозир ҳам Тошкентда ўқиб турибди. Республикаларимизнинг пахтакорлари ўртасидаги мусобақа шонли традицияга айланди. Минглаб ўзбеклар Туркманистон корхоналарида меҳнат қилаётган бўлсалар, кўп туркманлар Ўзбекистонда ишламоқдалар. Уларнинг ҳаммалари битта умумий мақсад йўлида ишламоқдалар — жонажон Совет Ватанимизнинг куч ва қудратини мустаҳкамламоқдалар.

Ўртоқ Отаев ўз нутқини совет халқларининг бузилмас дўстлиги шарафига, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси жонажон Коммунистик партия шарафига табрик сўзлари билан тамомлайди.

Съезд минбарига Ядро физикаси институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги **У. О. Орифов** чиқади. Совет ҳукуматининг Тошкентда Ядро физикаси институтини ташкил этиш ҳақидаги қарорини, — дейди у,— олимлар ва барча меҳнаткашлар ниҳоятда зўр қувонч билан кутиб олдилар. Бу қарор партия ва ҳукуматнинг совет фанини яшнатиш тўғрисидаги доимий ғамхўрлигининг далилидир.

— Биз Ўзбекистон интеллигенцияси съездига мамнуният билан айта оламизки, — дейди ўртоқ Орифов, — республикада Совет ҳокимияти йиллари ичида етишган малакали олим кадрларнинг борлиги янги институт ташкил этилишининг асосларидан биридир. Ташкил қилинаётган институт Ўзбекистон, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистоннинг манфаатларини кўзлаб илмий иш олиб боради. Унинг лабораторияларида Шарқдаги дўстона мамлакатларнинг олимлари ишлашлари мумкин. Ядро физикаси институтини ташкил этиш енгил иш эмас. Ўзбекистон олимлари қатъиқ ишонадиларки, улар партия ва ҳукуматнинг доимий ғамхўрликлари остида, Москвадаги ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги илмий муассасаларнинг ёрдами билан ядро физикаси соҳасида олиб бориладиган илмий ишлар программасини қисқа муддат ичида амалга ошира оладилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг биринчи секретари **С. Азимов** совет адабиётчиларининг халқ олдидаги бурчи ҳақида гапирди. Совет Ўзбекистонининг ёзувчилари халқнинг меҳнат ва ҳаётини тўғри кўрсатган кўпгина асарлар яратдилар. Лекин Ўзбекистон адабиёти ва санъати ҳали ҳам бугунги куннинг талабларидан кейинда қолмоқда. Ўзбек адабиёти ва санъатида қаҳрамон кишиларимиз тўғрисида ҳозиргача мукаммал лавҳалар яратилган эмас, колхоз далаларида меҳнат қилаётган ажойиб кишилар тўғрисида, Октябрь революцияси даврида ва гражданлар уруши йилларида ўзбек халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун, Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун олиб борган қаҳрамонона кураши ҳақида чинакам реалистик асарлар кам. Ҳолбуки республикамизда шу темаларда асарлар ёзган ва ёза оладиган талантли ёзувчилар оз эмас.

Ўртоқ Азимов ўзбек адабиёти ва санъатининг Москвада бўладиган навбатдаги декадасига тайёргарлик кўрилаётганлиги муносабати билан ёзувчилар олдида турган вазифаларга тўхталиб ўтди. Адабиётчиларнинг ва санъат ходимларининг бурчи — декадани янги катта асарлар яратиш билан нишонлашдир.

Тошкент консерваториясининг директори, СССР халқ артисти **М. Ашрафий** съезд делегатларининг эътиборини республикада музика маданиятини ривожлантиришнинг бир қанча проблемаларига жалб этади, консерваторияда ва республикадаги бошқа музика ўқув юртларида кадрлар тайёрлаш тўғрисида гапиради. Нотиқ Навоий номидаги Ўзбек опера ва балет театрининг ижодий иш савияси пасайганлигини айтиб ўтади. Кейинги ўн икки-ўн тўрт йил мобайнида битта ҳам янги ўзбек операси яратилмади. Ўртоқ Ашрафий янги миллий опера яратиш юзасидан конкурс эълон қилиш ҳақида таклиф киритади.

* * *

Кечқурун съезд қатнашчилари учун санъат усталари иштирокида катта концерт берилди.

13 октябрдаги мажлис

Бугун Ўзбекистон интеллигенцияси съездининг охирги мажлиси бўлди. Мажлисда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **Н. А. Муҳитдиновнинг** «Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съездининг тарихий қарорлари ва республика интеллигенциясининг вазифалари тўғрисида»ги докладини муҳокама қилиш давом этди.

Мажлис Хитой Халқ Республикаси сув хўжалиги мутахассисларининг съездда қатнашаётган делегацияси раҳбари, ХХР сув хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари Чжан Хан-иннинг табрик нутқи билан бошланди. У ҳамманинг давомли қарсаклари остида бундай деди: Хитой интеллигенцияси Совет Иттифоқи интеллигенцияси билан қўлма-қўл ушлашиб, битта умумий ишни муваффақиятли суратда амалга оширмоқда, коммунистик қурилиш манфаатларини кўзлаб, ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда.

Съездда СССР Маданият министри **Н. А. Михайлов** катта нутқ сўзлади. Ўртоқ Михайлов Ўзбекистон интеллигенцияси биринчи съездининг катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, олтинчи беш йилликда маданий қурилиш соҳасида амалга ошириладиган катта тадбирлар ҳақида сўзлади, Ўзбекистон фан, маданият, адабиёт ва санъат арбобларини ижодий иш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришишга чақирди, республика интеллигенциясининг вакиллари ўзбек адабиёти ва санъатининг Москвада ўтказиладиган декадасига муносиб тайёргарлик кўрадилар, деб ишонч билдирди.

Андижон область ижроия комитети раисининг ўринбосари **П. Қаюмов** Совет ҳокимияти йилларида Фарғона водисида, шу жумладан Андижон областида жуда катта ўзгаришлар рўй берганлигини бирқанча мисоллар билан кўрсатди. Катта муваффақиятлардан бири шуки, Андижон областида интеллигенциянинг катта отряди ўсиб етишди.

Шу билан бирга, дейди ўртоқ Қаюмов, интеллигенция ўртасида олиб борилаётган ишларда катта камчиликлар ҳам бор. Ақлий меҳнат ходимларининг ғоявий-назарий ва маданий савиясини оширишга кам эътибор берилмоқда. Интеллигенциянинг бир қисми жамоат ишларига актив жалб этилмаётир. Жамоат тадбирларига пассив қараётган ўқитувчилар, врачлар, агрономлар ва бошқа мутахассислар ҳам бор. Интеллигенция ўртасида танқид ва ўз-ўзини танқид суст ривожлантирилган, ножўя хулқлар борлигини кўрсатадиган айрим ҳоллар учраб турибди.

Грузия ССР Фанлар академиясининг вице-президенти **Г. С. Дзоценидзе** минбарга чиқади. У, Грузия интеллигенцияси ва барча меҳнаткашлари номидан Ўзбекистон Республикаси интеллигенциясининг биринчи съездига қардошларча қизғин салом топширади ҳамда Ўзбекистон билан Грузия ўртасида, шунингдек бошқа республикалар ўртасида илмий ва маданий алоқалар тобора кенгайтирилади ва бу алоқалар ажойиб самаралар беради, деб ишонч билдирди.

Ўзбекистон ССР Маориф министрининг ўринбосари **В. И. Карасев** ўз нутқида республикада халқ маорифини ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтди. Республика халқ маорифи органлари ва мактаблари, дейди у, политехника таълимини жорий этиш соҳасида анча иш қилдилар. Оталикка олган корхоналар, муассасалар, совхоз, колхоз ва МТСларнинг ёрдами билан кўпгина мактабларда амалий машғулотлар ўтказиш учун моддий-техника базаси вужудга келтирилди. Аммо бу катта ишнинг бошланиши, холос. Кўпгина мактабларнинг ўқувчилари физика, химия, биология, математика, чизмакашлик соҳасида шу вақтгача чуқур ва пухта билим олмаётирлар. Бунинг сабаби шуки, ана шу фанлардан дарс берувчи кишилар кўпинча яхши тайёрланмайдилар.

Ўртоқ Карасев ўқитувчи кадрлар малакасини ошириш, мактаб-интернатлар ишига доир масалаларга батафсил тўхталиб ўтади ва республика Маориф министрлигининг ишидаги камчиликлар ҳақида гапиради.

Тожикистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири **В. Шарипов** Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ва Тожикистон ССР Министрлар Советининг Ўзбекистон интеллигенцияси биринчи съездига юборган табрик телеграммасини ўқиб беради. Телеграммада бундай дейилган:

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ва Тожикистон ССР Министрлар Совети партиямиз XX съезди томонидан қўйилган улуғвор вазифаларни муваффақиятли суратда амалга ошириш юзасидан амалий тадбирларни муҳокама қилиш ва белгилашга тўпланган қардош Ўзбекистон интеллигенцияси вакилларини қизғин табриклайдилар. **(Давомли қарсаклар).**

Ўзбекистон меҳнаткашлари интеллигенциянинг актив ёрдами билан, Коммунистик партия раҳбарлиги остида ва Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг қардошларча ёрдами туфайли хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида катта муваффақиятларга эришдилар ,бу йил Ватанга камида 3 миллион тонна пахта топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ва Тожикистон ССР Министрлар Совети Тожикистон интеллигенцияси ва бутун тожик халқи номидан Ўзбекистон интеллигенцияси биринчи съездининг ўз ишида муваффақиятлар қозонишини чин кўнгилдан тилайдилар ва халқ орасидан чиққан, халқ билан чамбарчас боғланган ва халқ манфаатларига содиқ бўлган Ўзбекистоннинг шонли совет интеллигенцияси—фан, адабиёт ва санъат ходимлари, саноат, транспорт, қурилиш ва қишлоқ хўжалик мутахассислари бутун куч, билим ва ғайратларини Коммунистик партия раҳбарлиги остида олтинчи беш йилликда республика олдида турган вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қиладилар ҳамда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасини янада яшнатишни таъминлайдилар, деб ишонч билдирадилар. **(Давомли қарсаклар).**

Сўз Ўзбекистон Совет рассомлари союзи правлениеси раисининг ўринбосари **А. Абдуллаевга** берилади. У, Ўзбекистон рассомларининг улуғ социалистик давримизга муносиб бўлган мукаммал полотнолар яратиш учун барча имкониятларга эга эканликларини айтади. Шуни эътироф қилиш керакки, дейди ўртоқ Абдуллаев, республика рассомлари ҳозирги даврнинг актуал темалари ҳақида яхши картиналарни вужудга келтиришга муваффақ бўлганларича йўқ. Ўзбек халқининг пахтачиликни юксалтириш учун курашдаги фидокорона ишлаётганини акс эттирадиган асарлар деярлик йўқ. Республикада тасвирий санъат мутахассисларини тайёрлаш соҳасидаги ишлар кўнгилдагидек эмас.

Ўртоқ Абдуллаев республика санъат музейи учун янги бино қуриш, рассомларнинг ижодий ишлари учун махсус бинолар ажратиш масаласини кўтаради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги **Т. Н. Қори-Ниёзов** фанни янада ривожлантириш масалаларига тўхталди. У, Ўзбекистон олимлари эришган муваффақиятларни таъкидлаш билан бирга, кўпгина илмий муассасалар олиб бораётган ишлар ҳозирги кун талабларига ҳали жавоб бермаётганлигини айтди. Олтинчи беш йилликда ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш, автоматлаштирилган корхоналарни вужудга келтириш соҳасида катта иш программаси белгиланди. Республика олимлари ана шу вазифаларни бажаришга ўз ҳиссаларини қўшмоқ учун юксак савияда бўлишлари керак. Лекин шундай бўлса ҳам республикада амалга оширилаётган илмий тадқиқот ишларини мувофиқлаштириб олиб бориш каби жуда муҳим масала шу вақтгача ҳал этилмаган. Ишни шундай уюштириш керакки, олимларнинг бутун куч-ғайрати республика халқ хўжалигини ва фанни ривожлантиришнинг муҳим проблемаларини коллектив суратда ишлаб чиқишга сафарбар қилинсин.

Ёзувчи **М. Шайхзоданинг** нутқи зўр эътибор билан тингланди. М. Шайхзода интеллигенциянинг олижаноб меҳнатига бағишланган шеърларини ўқиб берди.

Раислик қилувчи — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари **З. Р. Раҳимбобоева** музокараларни тўхтатиш тўғрисидаги таклифни овозга қўяди. Бу таклиф қабул қилинади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **Н. А. Муҳитдинов** охирги сўзини айтади.

— Ўртоқлар!—дейди Н. А. Муҳитдинов. — Бу съезд Совет Ўзбекистони интеллигенцияси ва барча меҳнаткашларининг ҳаётида муҳим воқиа бўлди.

Делегатлар ўз нутқларида съездда қўйилган масалаларни ҳар томонлама чуқур муҳокама қилдилар. Съезд республика интеллигенцияси сафларидаги бирлик ва жипсликни, интеллигенциянинг Коммунистик партия сиёсатига содиқ эканлигини ва унинг партия XX съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун, Ўзбекистон экономикасини янада юксалтириш ва маданиятини янада яшнатиш учун ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлар билан биргаликда кураш олиб боришга қатъий қарор берганлигини ёрқин намойиш қилди.

Мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлиги ҳақида, уларнинг мустаҳкам ҳамкорлиги тўғрисида, партиянинг ленинча миллий сиёсати тантана қилганлиги ҳақида съезд минбаридан айтилган гаплар жаранглаб эшитилди.

Қардош республикалар делегациялари раҳбарлари ва аъзоларининг—Қирғизистон ССРдан ўртоқ Олишбоевнинг, Қозоғистон ССРдан ўртоқ Қорақуловнинг, Озарбайжон ССРдан ўртоқ Байрамовнинг, Арманистон ССРдан ўртоқ Геворк Эминнинг, Туркманистон ССРдан ўртоқ Отаевнинг, Грузия ССРдан ўртоқ Дзоценидзенинг, Тожикистон ССРдан ўртоқ Шариповнинг сўзлаган нутқлари бизни жуда завқлантирди. Уларнинг нутқлари самимий дўстлик ва сидқидиллик туйғулари билан тўлиб-тошган эди. Уларнинг бу ерга келганликлари ва изҳор қилган истаклари ўзбек халқи экономикасини, фан ва маданиятини янада юксалтириш тўғрисида, интеллигенциямиз кадрларини ўстириш тўғрисида қардошларча ғамхўрлик қилинаётганликни ифода этади.

Съезд қатнашчилари номидан, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан азиз меҳмонларимизга яна бир марта ташаккур изҳор қилишга ва улардан Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон, Грузия, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашларига қардошлик саломимизни ва уларнинг хўжалик ҳамда маданий қурилишда катта муваффақиятларга эришишларини астойдил истаб изҳор қилган тилакларимизни топширишларини илтимос қилишга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Биз ҳар бир ишда ва ҳар қачон Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг доимий эътибори ва ёрдамини сезиб турибмиз. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика меҳнаткашлари ва интеллигенцияси бунинг учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига самимий миннатдорчиликларини изҳор қиладилар. **(Қарсаклар).**

Хитой делегациясининг раҳбари ўртоқ Чжан Хан-иннинг съездда сўзлаган ёрқин нутқи чинакам дўстлик руҳи билан суғорилган эди. Қардош хитой халқининг Хитойни социалистик негизда қайта қуриш соҳасида эришаётган жуда катта муваффақиятлари бизни қувонтирмоқда. Улуғ хитой халқининг социалистик жамият қурилишида муваффақиятларга эришувини чин кўнгилдан тилаймиз. **(Қарсаклар).**

Миср делегацияси раҳбари Муҳаммад Мандур жанобларининг съездимизда сўзлаган оташин нутқи, унинг табриги ва Ўзбекистон меҳнаткашларига яхши тилаклар билан мурожаат қилганлиги қалбимизда чуқур таассурот қолдирди. Муҳаммад Мандур жаноблари. Сизга ташаккур изҳор қилишга ва шу фурсатдан фойдаланиб, талантли ва меҳнатсевар Миср халқига ўзбек халқининг самимий саломини топширишга ҳамда Миср халқининг эркин ва бахтли ҳаёт кечиришини яна бир марта чин кўнгилдан тилашга ижозат бергайсиз. Биз ўзимизнинг маданий алоқаларимизни кенгайтиришдан, халқларимиз ўртасида дўстликни янада мустаҳкамлаш учун фан ва маданият арбоблари делегацияларини бир-биримизга юбориб туришдан жуда хурсандмиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Партия XX съезди коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини белгилади, бу программани амалга оширишнинг конкрет йўлларини кўрсатиб берди, совет халқини олтинчи беш йиллик вазифаларини муддатидан илгари бажаришга илҳомлантирди.

Совет мамлакати ҳозир ўз тарихида энг жўшқин ва энг муҳим даврни бошидан кечирмоқда. Саноатимизнинг қайси бир тармоғига назар солманг, Совет давлатининг индустриал қудратини мустаҳкамлашда катта ютуқлар, янги муваффақиятлар қўлга киритилганлигини кўрасиз.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг ва партия XX съездининг қарорлари билан қуролланган социалистик саноат техникани реконструкция қилиш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини кенг жорий қилиш асосида олдинга дадил бормоқда. Шонли ишчилар синфи сафида новаторлар сони, жўшқин ижодий куч ва битмас-туганмас ғайратга эга бўлган, социалистик онги ғоят ўсган кишилар сони кўпаймоқда. Бу кишилар инженер-техник ходимлар билан биргаликда техникани тараққий эттириш учун, меҳнат унумдорлигини ошириш учун курашмоқдалар.

Олтинчи беш йиллик планнинг бажарилиши СССРнинг асосий иқтисодий вазифасини, яъни аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан энг тараққий этган капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш вазифасини бажариш йўлида қўйилган катта қадам бўлади.

Совет халқи қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш вазифасини ҳам муваффақиятли ҳал этмоқда. 1956 йилда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида ҳақиқатан ҳам кескин юксалиш рўй берди. Биз қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган совет кишиларининг ватанпарварлик зафарлари тўғрисида ғоят фахрланиб гапирамиз.

Шонли Россия федерацияси меҳнаткашлари ўз мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар. Россия федерациясидаги колхоз ва совхозлар ҳозироқ давлатга 2 миллиард пуддан ортиқ ғалла топширдилар. **(Қарсаклар).** Рус халқи ва Россия Федерациясига бирлашган бошқа ҳамма халқлар партия ва халқ олдидаги ўз мажбуриятларини бажаришда доим фидокорона меҳнат, большевикча саботматонат ва юксак уюшқоқлик намуналарини кўрсатдилар.

Қозоғистон колхоз ва совхозлари давлатга 1 миллиард 340 минг пуд ғалла топширганлиги тўғрисидаги хабар **(қарсаклар)** бизда қардошларимиз бўлган Қозоғистон ССР меҳнаткашларининг шонли ишлари учун қонуний фахрланиш туйғуларини жўш урдиради. Қозоғистон ССР меҳнаткашлари партиямизнинг қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришни кўзда тутган йўли тўғри йўл эканлигини амалда исбот қилдилар. Уларнинг ватанпарварлик ишлари Ўзбекистон меҳнаткашлари зиммасига олган мажбуриятларини бажариш учун курашда янада зўр ғайрат билан ишлаш мажбуриятини юклайди.

Ҳозирги кунда республикамиз бир миллион 770 минг тонна пахта топширди, 17 октябргача икки миллион тонна пахта топширилади. Биз яна бир миллион тонна пахта топширишимиз керак. Пахта тайёрлаш давлат планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллигигача бажарамиз, социалистик мажбуриятни эса 15-20 ноябргача бажарамиз, деб айтиш учун ҳамма асосларга эгамиз. **(Қарсаклар).**

Ҳозир пахта териш кампаниясининг ҳал қилувчи, энг масъулиятли даври бошланди. Бундан кейин об-ҳаво ноқулай бўлади. Бундай шароитда Ўзбекистондаги кишиларнинг биронтаси ҳам пахта тайёрлашдан четда қололмайди ва четда қолмаслиги керак.

Ўзбекистон партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, ҳамма меҳнаткашлар ва интеллигенциянинг бутун куч-ғайрати, барча моддий-техника ресурслари бир ишга, бир мақсадга, яъни мўл пахта ҳосилини ҳеч нобуд қилмай териб олишни муваффақиятли суратда тугаллаш ва бутун ҳосилни давлатга топширишга тамомила бўйсундирилиши лозим.

Биз қардош республикаларнинг вакилларини ишонтириб айта оламизки, Ўзбекистон пахтакорлари ўз мажбуриятларини бажарадилар ва бу билан ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини адо этадилар. **(Қарсаклар).**

Бу йил — Коммунистик партиянинг XX съезди бўлиб ўтган йил, олтинчи беш йилликнинг биринчи йилида халқ хўжалик плани барча кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари бажарилиши лозим.

Ўртоқлар! Партиямизнинг асосий вазифаларидан бири—саноат ва қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш билан бир қаторда, идеология соҳасидаги ҳамма ишларни янада кучайтиришдан, омманинг коммунистик онгини тобора ўстиришдан иборат.

КПССнинг XX съезди идеология ишларига қандай катта эътибор қилганлигини биласиз. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети идеология ишларига доир катта масалаларни кўтармоқда ва ҳал этмоқда.

Кейинги вақтларда КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи ҳукумати бир қанча жуда муҳим қарорларни, чунончи, Ленин мукофотларини тиклаш тўғрисидаги, олий ўқув юртларида сиёсий иқтисод, деалектик ва тарихий материализм ҳамда КПСС тарихидан дарс бериш ҳақидаги, илмий ва педагогика кадрлари тайёрлашни яхшилаш ва уларни аттестация қилиш тўғрисидаги, партия маорифи системасида ўзгартишлар ҳақидаги, интернат-мактаблар ташкил этиш тўғрисидаги ва бошқа масалалар ҳақидаги қарорларни қабул қилдилар.

Партиямизнинг идеология ишларига доир масалаларга катта эътибор бераётганлигига сабаб шуки;

биринчидан, хўжалик вазифаларининг муваффақиятли ҳал этилиши кадрларнинг марксча-ленинча тайёргарлигига, меҳнаткашларнинг коммунистик онгига боғлиқдир. Марксча-ленинча таълимот догматик таълимот бўлмай балки доим ривожланиб бораётган жонли таълимотдир. Бу таълимот вазиятни тўғри тушуниш, камчилик ва хатоларни кўриш, тараққиётнинг шундан кейинги перспективаларини белгилаш имконини беради;

иккинчидан, шахсга сиғиниш идеология ишларига катта зарар етказди. Шахсга сиғинишнинг оқибатларини тугатиш идеология ишларининг ҳамма соҳаларини тубдан яхшилашни, коммунизмнинг моддий-ишлаб чиқариш базасини вужудга келтириш учун, халқнинг моддий фаровонлигини янада ошириш учун, социалистик маданиятни ривожлантириш учун партия ва халқ томонидан олиб борилаётган курашнинг конкрет масалаларидан идеология ишининг ажралиб қолишига барҳам беришни талаб қилади.

учинчидан, ҳозирги халқаро вазият социализм, тинчлик ва демократия лагери учун ғоят қулайлик туғдириб ривожланмоқда. Совет Иттифоқи ва демократик мамлакатларнинг ташқи сиёсати муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Турли сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципи бу сиёсатга асос қилиб олинган;

тўртинчидан, социализм идеялари ҳозирги вақтда ер юзининг ҳамма қисмига ёйилмоқда ва меҳнаткашлар оммаси бу идеяларни астойдил қўллаб-қувватламоқда. Ҳозирги шароитда, капиталистик мамлакатларда коммунистик ва ишчи ҳаракати кенгайиб бораётган ва мустамлака ҳамда қарам мамлакатларда миллий-озодлик ҳаракати ўсиб бораётган бир вазиятда империализмнинг босқинчилик сиёсатини ва шармандали мустамлакачилик системасини фош қилишга қаратилган идеология ишларининг аҳамияти ғоят ортмоқда.

Ниҳоят, бизнинг мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-ишлаб чиқариш базасини вужудга келтириш, халқнинг фаровонлигини янада юксалтириш ва маданиятни ривожлантириш натижасидагина, халқнинг маданий-техника савиясини анча ошириш базасидагина социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш мумкин.

Шу сабабдан идеология ишлари жуда катта аҳамиятга эгадир. Бизнинг партиямиз саноатни, қишлоқ хўжалигини муваффақиятли суратда юксалтириш, тўғри ташқи сиёсатни амалга ошириш, халқнинг моддий фаровонлигини ошириш билан бирга, бутун идеология ишларини тубдан яхшилаш соҳасидаги энг муҳим вазифани ҳам муваффақиятли ҳал этишига шубҳаланмаса ҳам бўлади.

Бизнинг идеология ишимиз, ишчилар, колхозчилар, интеллигенциянинг бутун фаолияти конкрет ишлаб чиқариш вазифаларини бажаришга бўйсундирилиши лозим. Совет кишилари қатъий бир қоидага амал қиладилар. Бу қоида эришилган муваффақиятлар билан хотиржам бўлиб қолмасликдан, доим олға қарашдан, перспективаларни равшан кўра билишдан иборат.

Бизнинг съездимиз шуни кўрсатдики, СССР шонли интеллигенциясининг жанговар отряди бўлган Совет Ўзбекистони интеллигенцияси республика олдида турган катта ва масъулиятли вазифаларни жуда яхши билади ва у ўзининг бутун билими, тажрибаси ва ташкилотчилик қобилиятини республикамиз экономикаси ва маданиятини яшнатишга аввалгидек бундан буён ҳам сафарбар қилади. **(Қарсаклар).**

Бу съездда КПСС XX съездининг қарорларидан келиб чиқадиган жуда кўп муҳим, принципиал масалалар кўтарилди. Эндиликда вазифа — белгиланган ва ҳал қилинган ҳамма масалаларни амалга оширишдан иборат.

Биз ақлий меҳнат ходимларининг ажойиб армиясига эгамиз. Съезд делегатлари экономика, фан ва маданиятни янада ривожлантириш соҳасида республика олдида турган катта вазифаларни бутун интеллигенцияга, барча меҳнаткашларга маълум қилганлари тақдирдагина биз катта муваффақиятларга эриша оламиз.

Биз шу нарсага аминмизки, партия тарбиялаб етиштирган ва партия ҳамда ҳукуматнинг буюк ғамхўрлиги билан илҳомланган шонли халқ интеллигенцияси армияси, маданий фронтнинг барча ходимлари ўз кучларига-куч, ғайратларига-ғайрат қўшиб ишлайдилар ва КПСС XX съезди томонидан қўйилган катта ва мураккаб вазифаларни бажаришда актив қатнашадилар.

Совет кишилари истиқболга ишонч билан назар солмоқдалар. Улар шу нарсага қаттиқ аминдирларки, бизнинг партиямиз дунёни ўзгартираётган улуғ марксизм-ленинизм таълимоти байроғи остида совет халқини коммунизмнинг тўла тантанасига олиб келади. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Делегатлар Ўзбекистон интеллигенцияси биринчи съездининг саноат, транспорт ва қурилишдаги барча инженерларга, техникларга, олимларга, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, адабиёт, санъат арбобларига, олий ўқув юртлари, техникумларнинг профессорлари ва ўқитувчиларига, мактаб ўқитувчиларига, врачларга, Ўзбекистон ССРнинг бутун интеллигенциясига қарата чиқарган Мурожаатини баланд руҳ билан қабул қиладилар.

Съезд ўз ишини тамомлади. Делегатлар партия гимни «Интернационал»ни айтадилар.

Октябрда давлатга камида 250 минг тонна пахта топширайлик!

Ҳозирги ғанимат кунлардан тўла ва унумли фойдаланиб, пахта тайёрлаш суръатини кун сайин оширайлик!

☆ ☆

Тошкент область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетида

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитети пахта йиғим-теримида қатнашаётган область, шаҳарлари, Тошкент шаҳри районлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг октябрь ойи биринчи ўн кунлик якунини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар:**

1. Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи пахта йиғим-теримида актив қатнашаётган **Тошкент шаҳрида** (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Р. Ғ. Ғуломов,** шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **М. Т. Турсунов,** шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Г. Абдунабиев)** қолдирилсин.

Пахта йиғим-теримида актив қатнашаётган **Янгийўл ва Бекобод** шаҳарлари теримчиларининг яхши ишлаганликлари қайд қилинсин.

2. Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи пахта йиғим-теримида актив қатнашиб, шаҳар районлари ўртасида энг яхши кўрсаткичларга эришган Тошкент шаҳар **Марказий районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **А. И. Шкуратов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. А. Қодиров,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Л. Ф. Панова** берилсин.

Кўчма Қизил байроқ Марказий районга Тошкент шаҳар Октябрь районидан олиб берилсин.

Октябрнинг биринчи ўн кунлигида пахта теришда актив қатнашган Киров ва Ленин районлари меҳнаткашларининг яхши ишлаганликлари қайд қилинсин.

☆ ☆ ☆

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг бюроси пахта йиғим-теримида қатнашаётган Тошкент олий ўқув юртлари, техникумлар, меҳнат резервлари ва ўрта мактаблар коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг октябрь ойи биринчи ўн кунлик якунини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар:**

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи 5 минг сўм пул мукофоти блан **Фармацевтика институтига** (директори ўртоқ **Раҳимов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Баранов,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Қориев)** берилсин. Бу институт коллективи юқори меҳнат унумдорлиги билан ишлаган, ҳар бир теримчи бир кунда ўрта ҳисоб билан 61,3 килограммдан пахта терган ва олинган мажбурият 71 процент бажарилган, маҳсулотнинг сифатли бўлиши таъминланган. Институтга кўчма Қизил байроқ Тошкент медицина институтидан олиб берилсин.

Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи уч минг сўм пул мукофоти билан **зоотехника-ветеринария техникумига** (директори ўртоқ **Харченко,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Мурзин)** берилсин. Бу техникум коллективи пахта териб бериш юзасидан олган мажбуриятини ошириб бажарган. Маҳсулотнинг сифатли бўлиши ва ҳар бир теримчининг унумли ишлаши таъминланган, ҳар бир теримчи октябрнинг ўн куни ичида 65 килограммдан пахта терган. Техникумга кўчма Қизил байроқ Оққўрғон районидаги Максим Горький номли 27-мактабдан олиб берилсин.

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитети **Ўрта Осиё давлат университети, медицина институти, тўқимачилик техникуми, Ўрта Осиё политехника институти, ҳисоб-кредит техникуми, тегирмон-элеватор техникуми, облпотребсоюзга қарашли савдо-кооператив мактаби, Республика сиёсий-оқартув мактаби, авиация техникуми,** Юқори Чирчиқ районидаги **Энгельс номли 33,** Ўрта Чирчиқ районидаги **27,** Оққўрғон районидаги **Максим Горький номли 1,** Мирзачўл районидаги **14,** Ўртасарой районидаги **Молотов номли 80,** Сирдарё районидаги **7** ва Гулистон районидаги **Максим Горький номли** мактаблар коллективларининг пахта йиғим-теримида яхши ишлаганликларини қайд қилиб ўтдилар.

Суратларда: 1. Пискент районидаги Молотов номли колхознинг Қ. Душабоев бошлиқ звено аъзолари пахта йиғим-теримида бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. иккинчи қаторда (чапдан) колхоз раиси **И. Ҳайдаров** звено аъзолари тераётган пахталарни кўздан кечирмоқда. 2. М. Алиқулова Бўка районидаги Ленин номли колхознинг илғор теримчиларидан бири ҳисобланади. У ҳар куни 170-180 килограммдан пахта тераётир.

Р. Рустамов ва **В. Салов**-фотоси.

Акмал ПЎЛАТ.

Тошкент пахтакорларига

Ассалом, тошкентлик уста пахтакор,
Мирзачўл бағрига келтиринг баҳор,
Шону шуҳратларинг элга таратдинг,
Кенг далангда ҳосилни мўл яратдинг.
Пахта қудрат, пахта ҳусн, номус-ор,
Сендан ҳар дам ибрат олсин дўсту ёр.
Кўзингни оч, Боёвут ҳам Бекобод,
Ҳосилингдан эл фаровон, юрт обод.
Янгийўл, Октябрь, Оққўрғон, Чиноз,
Қамчила отингни, қилмасдан пардоз.
Ўртасарой, Пискент, Бўка, Бўстонлиқ,
Ҳа де яна, чиқар меҳнатда ҳордиқ.
Сирдарё, Гулистон, гўзал Мирзачўл,
Туганмасдир сенда бойлик, ҳосил мўл.
Бутун куч, техника теримда бўлсин,
Тахти-равон уйлар ғаллага тўлсин,
Халқ, Ватанга сўз бердинг сен юракдан,
Номусли эр қайтмас орзу-тилакдан.
Терим учун қимматлидир ҳар соат,
Ҳалол меҳнат берар жонларга роҳат.
Шу кунда тўпланур меҳнат якуни,
Куз қовоғин солур, унутма буни.
Товланмоқда мўл ҳосилли пахтазор,
Момиқлари бизлар учун интизор.
Оқ олтин чамандек очилган чоғда,
Ҳисобсиз тоннамиз турар чаноқда.
Тез-у, саралаб тер хирмон тоғ бўлсин,
Янги ерлар яшнаб, гулшан боғ бўлсин.
Кенг далада меҳнат, ижод қайнасин,
Завқли ялла, шўх қўшиқлар янграсин.
Ҳар минутда суръат қўшинг суръатга,
Ҳар теримчи лойиқ бўлсин ҳурматга.
Бекорчилар пахтазорда юрмасин,
Белин ушлаб, қўл чўнтакда турмасин.
Саодат, Қумридек жасур илғорлар,
Сафларга қўшилсин, Сора, Дилдорлар.
Меҳнатдан шон унар, шодона қизлар,
Донишманд, ширин сўз, мардона қизлар.
Мирзачўлдан чиқди чевар Лолахон,
Ўзи барно, ишда моҳир паҳлавон.
Минг яшанг, ҳаммангиз, уста пахтакор,
Халқимиз сиз билан қилур ифтихор.
Пахтазордан ўтар машина йўли,
Унга ишонганнинг баланддур қўли.
Йўл очинг ҳар ерда машина учун,
Кучимизга қўшсин теримда кучин.
Кимки тўсиқ машинага — ёмондир,
Ёмонларнинг иши элга аёндир.
Қуруқ сўз тош бўлмас тарозимизга,
Файз ҳам беролмайди, қиш-ёзимизга.
Теримда кўрсатинг янги маҳорат,
Суръат ошсин, ҳеч тушмасин ҳарорат.
Ёшу қари, ҳамма чиқсин далага,
Ўзин олмай бир киши ҳам панага.
Толалардан тўпланади центнер, тоғ,
Безатгандай саҳроларни гул, япроқ.
Бебаҳодир пахтанинг ҳар толаси,
Уни деймиз олтин, зумрат донаси.
Нобуд қилма бир грамм ҳам толангни,
Йўл қўймагин ғижимлашга лолангни.
Азамат шаҳарли, жонажон ўртоқ,
Унутмас сени ҳеч бахтли, ҳур қишлоқ.
Беш юз минг тоннадир, Тошкент, шиоринг,
Ваъдага вафодир қатъий қароринг.
Ҳисса қўш салмоқли республикага,
Уч миллион тоннамиз етсин паккага.
Тўй устига тўйлар бўлсин элингда,
Куч ва қувват ошсин яна белингда.
Пахталар чамандек очилган чоғда,
Ҳисобсиз тоннамиз турар чаноқда.

☆ ☆

Теримчиларга қулай шароит яратиб берилсин

Гулистон районининг пахтакорлари бу йил давлатга 22 минг тонна пахта топширишлари керак. Бунинг учун етиштирилган мўл ҳосил ҳам, бу ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун барча имконият ҳам бор.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Хрушчев номли, Свердлов номли, «Красная заря» ва бошқа бир қатор колхоз раҳбарлари, бригада бошлиқлари йиғим-терим ишларини тўғри уюштириб, теримчиларга қулай иш ва моддий-маиший шароит яратиб бериб, шу кунларда пахта терими ишларини ҳар томонлама кенгайтириб юборганлар. Бу колхозларда кунлик графиклар ортиғи билан бажарилиб турибди.

Дала ишлари тўғри уюштирилиб, социалистик мусобақа кучайтирилган колхозларда кўпчилик теримчилар кунлик нормани ошириб бажараётган бўлсалар, айрим илғор теримчилар ғоят катта ютуқларга ҳам эришмоқдалар. Масалан, «Красная заря» колхозининг илғор теримчиларидан Анорхон Умарова мавсумда камида 20 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган эди. У ўз ишида зўр маҳорат кўрсатиб, октябрь ойининг дастлабки кунларидаёқ 10 минг килограмм пахта терди ва ўз мажбуриятининг 50 процентини адо этди.

Лекин Гулистон районидаги ҳамма колхозларда ҳам пахта йиғим-терими ишлари тўғри ва яхши уюштирилган деб айта олмаймиз. Пушкин номли, Калинин номли колхозлар ва Бушуев номли совхозда йиғим-терим ишлари айниқса ўзибўларчиликка тушиб қолган. Масалан, Бушуев номли совхозда ҳозирги вақтда кунига йиллик планнинг камида 2,5-3 проценти миқдорида пахта териб топшириш мумкин. Аммо, совхоз раҳбарлари (директори Галицинский, партия ташкилотининг секретари Прошин ўртоқлар) даладаги ишни уюштиришга мутлақо эътибор бермаётирлар. Куч ва барча воситалар ишга солинмаган, ишчилар ўртасида интизом бўшашиб кетган, терим ишлари устидан контроллик олиб борилмаётир. Шунинг учун совхозда кундалик терим графиги бажарилмаётир. Совхозда октябрь ойининг дастлабки 9 кунида йиллик планнинг 7,9 проценти миқдорида пахта тайёрланган, холос.

Калинин номли колхозда ҳам терим ишлари қониқарсиз уюштирилган. Колхознинг биронта бригадасида ҳам соатлик график жорий этилмаган. Йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўрилмагани учун меҳнат унумини ошириш имкони бўлмаётир.

Ўртоқ Йўлдошев бошлиқ бригадада теримчилар иши устидан қаттиқ контроль уюштирилмаганлиги пахтанинг сифатсиз терилишига ва нобуд бўлишига сабаб бўлмоқда. Кўпгина теримчилар пахтани чала термоқдалар, ерга тўкиб кетмоқдалар, айрим ерларда хом пахталарни ҳам термоқдалар. Пахтани тупроққа, хас-чўпларга аралаштириб ифлос қилмоқдалар. Аммо бригаданинг табелчиси ўртоқ Эшматов терилган пахтанинг сифатини ҳеч бир суриштирмасдан қабул қилиб олмоқда.

Бу колхозда пахта йиғим-теримининг шу хилда қониқарсиз боришига асосий сабаблардан яна бири шуки, теримчилар учун далада қулай иш ҳамда маданий-маиший шароит яратиб берилмаган. Биронта бригада даласида иссиқ овқат тайёрланмайди. Агар ўртоқ А. Чўлиев бошлиқ бригадани ҳисобга олмасак, бошқа бригадаларнинг биронтасида ҳам дала шийпонлари теримчиларнинг маданий дам олиш марказига айлантирилмаган.

Колхозда болали аёлларнинг унумли ишлаши учун етарли шароит яратиб берилмаган. Кўчма яслилар ташкил этилмаганлиги учун 3, 5-бригадалардаги болали теримчи аёллар ўз болаларини узоқ йўл босиб, марказий яслига олиб келишга мажбур бўлмоқдалар. Бу ҳол теримчига ҳам, болага ҳам қийинчилик туғдиряпти.

Колхозчи аёллар болалар яслиси, медицина хизмати яхши йўлга қўйилмаганлиги тўғрисида колхоз партия ташкилотига кўп марта мурожаат қилдилар. Лекин партия ташкилотининг секретари ўртоқ Жалилов колхозчиларнинг бу ҳақли талабига эътибор бермаётир.

Пушкин номли, Карл Маркс номли колхозларда ҳам йиғим-терим ишлари қониқарсиз уюштирилган. Бу колхозлардаги аҳвол Гулистон район партия ва совет ташкилотларига маълум. Лекин район ташкилотлари нима учундир бу колхозлардаги аҳволни тузатиш учун жиддий тадбирларни кўрмаётирлар.

М. АБДУРАИМОВ.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 13 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Пискент	1,57	66,39	Октябрь	1,70	57,56
Бўстонлиқ	2,07	64,61	Гулистон	1,52	57,32
Оржоникидзе	1,95	64,47	Оққўрғон	1,59	57,01
Ўртасарой	1,73	63,72	Янгийўл	1,54	56,29
Мирзачўл	1,39	62,90	Чиноз	1,48	55,52
Оҳангарон	1,22	62,19	Боёвут	1,54	53,85
Юқори Чирчиқ	1,86	62,17	Ўрта Чирчиқ	1,39	53,34
Сирдарё	1,60	60,32	Қуйи Чирчиқ	1,73	50,15
Бўка	1,64	59,11	Бекобод	1,62	49,72
Верхне-волинск	1,55	58,99	Калинин	1,63	47,63

Социалистик мусобақа ғолибларига кўчма Қизил байроқлар топширилди

13 октябрда Горький номли театрда пахта терими социалистик мусобақасининг ғолибларига Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроқлари топширилди.

Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ Нуриддинов нутқ сўзлаб, давлатга 500 минг тонна пахта топшириш йўлидаги ватанпарварлик курашида область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг эришган муваффақиятларига якун ясади. Шаҳарларнинг аҳолиси колхоз ва совхозларга катта ёрдам бермоқдалар. Шаҳарликлар фидокорона меҳнат қилиб, 13 октябргача 288 минг тонна пахта теришда қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига ёрдам кўрсатдилар. Тошкент областидаги районлар орасида Пискент райони биринчи ўринда бормоқда. Тошкент Марказий районининг аҳолиси бу районни ўз оталигига олган.

Область партия комитети ва область ижроия комитети шаҳарликларнинг ўн кун мобайнида қилган ишларининг якунларини тўплаб, Қизил байроқни Октябрь районидан олиб Марказий районга топширишга қарор қилдилар. Марказий районнинг аҳолиси пахта теримида энг яхши натижаларга эришди. С. Н. Нуриддинов ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида кўчма Қизил байроқни Марказий район партия комитетининг секретари А. И. Шкуратовга топширди.

Ўртоқ Шкуратов ўзининг жавоб нутқида, Марказий район аҳолиси ўз оталигидаги Пискент ва Бўка районларидаги колхозчиларга пахта теримида яна ҳам кўпроқ ёрдам беради, деди.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг пахта теримида ғолиб чиққан шаҳарларга бериладиган Кўчма Қизил байроғини Тошкент шаҳри ихтиёрида қолдиришга қарор берилганлиги тўғрисидаги хабарни ҳамма маъқуллади. (ЎзТАГ).

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 13 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
6-«Кўкорол»	1,44	63,38	«ЎзССР беш йиллиги»	1,73	50,15
«Малик»	1,65	61,25	4-«Боёвут»	1,29	46,75
3-«Боёвут»	2,23	56,55	Булганин номли	0,61	45,67
1-«Боёвут»	1,41	54,12	4-«Вревский»	1,76	45,27
«Оққўрғон»	1,68	52,74	1-«Далварзин»	1,79,	44,92
«Дружба»	0,76	51,81	1-«Фарҳод»	0,48	42,93
2-«Далварзин»	1,61,	50,66	Бушуев номли	1,04	36,17

Пахтани асло нобуд қилмайлик!

Областимиз колхозчилари, МТС ва совхозларнинг ишчилари пахтачиликдаги илғор методларни кенг қўлланиб, фидокорона меҳнат қилдилар ва бу йил ҳар йилгидан ҳам мўл ҳосил етиштирдилар. Кўпгина колхоз, бригада ва звенолар ўз имкониятларини тўла ҳисоблаб чиқиб, ҳосил топшириш юзасидан илгари қабул қилингандан кўра кўпроқ мажбурият олдилар.

Колхоз ва совхозларда мўл ҳосил етиштирилишининг ўзи билан муваффақият қўлга кирди, деб бўлмайди. Чунки ўтган йилларда колхоз, совхозларимиз мўл ҳосил етиштирганлари ҳолда пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўйилганлиги туфайли планни бажара олмаслик фактлари рўй бериб турган. Шунинг учун ҳозирги кундаги асосий вазифа пахта ҳосилини ўз вақтида тез, ҳеч бир нобуд қилмасдан териб олиш ва давлатга топширишдан иборатдир.

Ҳосилнинг нобуд бўлиш сабабларидан бири йиғим-терим ишларининг ҳаддан ташқари чўзилиб кетишидир. Натижада очилган кўсаклардаги пахтанинг бир қисми ерга тўкилади, оёқ ости бўлиб йўқолади. Областимиз колхоз ва совхозларида кўплаб экилаётган 108-ф сорт пахта кўсакларда яхши ушланиб турмагани учун унинг ҳосилини териб олишни кейинга суриш айниқса хавфли. Шу билан бирга йиғим-терим ишлари чўзилса мавсум охиридаги ишлар тиқилинчга қолиб, ишчи кучи етишмайди.

Шунга қарамасдан, кўпгина колхоз ва совхозларимиз пахтани нобуд қилмаслик учун ҳосилни ўз вақтида териб олишнинг аҳамиятига етарли баҳо бермасдан, терим ишларини чўзиб юбораётирлар. Калинин, Бекобод, Октябрь, Чиноз районларида, «Оққўрғон», 1-«Далварзин», Бушуев номли совхозларда пахта йиғим-терими ишлари ўз вақтида қизитилмаётир. Булар пахта тайёрлашда бошқа район ва колхозлардан анча кейинда қолиб, сентябрь ойи топшириғини бажармадилар.

Хом пахтани териш ҳам нобудгарчиликка, ҳосил сифатининг пасайишига сабаб бўлади. Текширишларда пахта пишмасдан, 10-12 кун илгари терилса, ҳосилнинг 35 процентгача, 15-20 кун илгари терилса, ундан ҳам кўп нобуд бўлиши ва сифатининг камайиб кетиши аниқланган. Шунинг учун Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Бекобод, Янгийўл районларида кўпгина пахтанинг хом терилишига йўл қўйилаётганлиги жиддий хавфга сабаб бўлаётир. Масалан, пахтанинг хом терилганлиги ва шу туфайли ортиқча намлиги учун 1 октябргача Ўрта Чирчиқ районида 478 тонна, Янгийўл районида 429 тонна, Оржоникидзе районида 443 тонна, Бекобод районида 935 тонна, Оққўрғон районида 629 тонна пахта тайёрлов пунктларида қабул қилинмай, колхоз ва совхозларга қайтариб юборилган.

Ғўзани куз ойларида ортиқча суғориб юбориш ҳам нобудгарчиликка сабаб бўлади. Ер ортиқча нам бўлса, пахта кеч очилади, ғўза туплари ётиб қолиб, пастдаги кўсаклар чирийди. Аммо Янгийўл, Бекобод, Чиноз, Оққўрғон районларида ҳеч қандай зарурият бўлмаслигига қарамасдан, ғўза катта нормалар билан сув қўйиб суғорилмоқда. Бунинг натижасида кўпгина майдонларда ғўза туплари синиб, ётиб қолиб, кўсаклар чиримоқда, оёқ остида қолиб, нобуд бўлмоқда, йиғим-терим ишлари кейинга сурилмоқда. МТС ларнинг агрономия ходимлари эса бу масалада принципиал туриб, сувдан фойдаланишдаги ортиқчаликларга қарши курашмаётирлар, ғўза тупларини тиклаб қўйиш, кўсакларни чиритмаслик тадбирларини кўрмаётирлар.

Пахта териш пайтида ҳам анча нобуд бўлаётир. Чаноқда қолиб кетиб, ерга тўкилган пахталар биринчи қарашда арзимаган нарса бўлиб кўринади. Аммо Ўртасарой, Пискент, Бўка, Мирзачўл, Оққўрғон районларидаги колхозларда, «Малик», 1-ва 2-«Далварзин» совхозларида ўтказилган текширишларда ҳар гектар ерда бир центнерни ташкил этадиган даражада пахтанинг чаноқда қолаётганлиги, ерга тўкилиб нобуд бўлаётганлиги аниқланди.

Далаларни, ҳосилни машинада териш учун тайёрлашда ҳам пахта нобуд қилинаётир. Қайрилиш жойларини очишда ўриб олинган ғўзалар дала четларига ёйиб қўйилмасдан, тўдаланиб уюлмоқда. Натижада хом кўсаклар офтоб кўрмасдан, димиқиб чиримоқда. Баъзи колхозларда қайрилиш йўллар тор бўлганлиги учун машинанинг ғилдираклари ғўзаларни босиб, янчиб кетаётир.

Пахта териш машиналари яхши созланмасдан туриб ишлатилиб, анчагина пахта ерга тўкилаётир, кўсаклар эзилаётир. Подборщиклар ерга тўкилган пахталарни териб олмаётир. Шолча ва бошқалар мавжудлигига қарамасдан, бункердаги пахта нуқул ерга тўкилмоқда.

Кўпинча пахта бузуқ машиналарда тозаланмоқда. Бу ҳам анчагина пахтанинг нобуд қилинишига сабаб бўлаётир.

Пахтани даладан хирмонга, хирмондан тайёрлаш пунктларига ташиб беришда ҳам нобуд қилаётирлар. Пахта йиртиқ қопларга тиқилмоқда, қоплар оғзи яхши бўғилмайди, арава, машиналарга тўғри ортилмайди.

Баъзи колхозчилар тушгача терган пахталарини хирмонга топширмай, қатор ораларда, дала четларида тупроққа қориштириб юбораётирлар. Бу ҳам пахтанинг нобуд қилинишига, ифлосланишига сабаб бўлаётир.

Бир қатор колхозларда, айниқса, Ўрта Чирчиқ, Сирдарё, Мирзачўл районларида хирмонлар майдони етарли даражада катта бўлмагани учун пахта кўча-йўлларда қуритилиб, биринчидан, нобуд қилинаётир, иккинчидан, ифлосланаётир. Кўпинча хирмонларда ишлаётган колхозчилар пахтани қуритиш, қоплаш, юклаш қоидаларига амал қилмайдилар. Пахтанинг сочилиб, тупроққа беланиб, нобуд бўлаётганлигига бефарқ қарашга ўрганиб қолганлар, уларни териб олишни эп билмайдилар.

Бўка, Пискент, Бекобод ва бошқа районларда ғўзага мол қўйиб юбориш фактлари ҳам рўй бераётир. Бепарво аравакашлар пахтани от, ҳўкизларга едириб қараб тураверадилар. Баъзан ғўза орасидан йўл очиб ҳам кўсаклар тепкиланаётир.

Пахта нобудгарчилигидан қандай зарар келади? Шуни эсда тутиш керакки, **бир центнер пахтанинг нобуд бўлиши 300-350 метр газламанинг, 10 килограмм ёғнинг, 0,5 килограмм совуннинг, 25 килограмм кунжаранинг ва шунча шелуханинг** йўқотилиши демакдир. Бу шуни кўрсатадики, агар колхоз ва совхозларда пахта нобудгарчилигига қарши кескин кураш олиб борилмаса, хўжалик ҳам, давлат ҳам катта зарар кўради.

Агар ҳар туп ғўзада биттадан кўсак пахтаси қолиб кетса, ҳар гектар ерда 4 центнер, биттадан чаноқ пахтаси қолиб кетса, 80-100 килограмм, биттадан чигит пахтаси қолиб кетса, камида 10 килограмм пахта нобуд бўлади. Нобуд бўлган ҳар центнер пахтадан хўжалик камида 300 сўм зарар кўради.

Агар пахта ташилаётган ҳар бир қанордан бир грамм пахта йўқолса, областимизда 500 тонна пахта нобуд бўлади. Бу ҳолда, 1,5 миллион метр газлама, 50 тонна мой, ва 100-120 тонна кунжара, шелуха йўқотган бўламиз.

Баъзи колхоз раҳбарларининг сентябрь, октябрь ойларида пахта нобуд бўлмайди, нобудгарчиликка қарши курашни мавсум охирида, об-ҳаво айнаган пайтларда уюштирамиз дейишлари мутлақо нотўғри. Бу хилдаги раҳбарлар нобудгарчиликка қарши курашни мавсум бошида уюштиришга ва бу иш қанча яхши уюштирилса, пахтанинг шунча кам нобуд бўлишига эътибор бермайдилар.

Баъзи колхозларда план бажарилгандан кейин далада қолган ҳосилга кам эътибор қилиниб ҳам пахта нобуд бўлади.

Ғўзапояни юлиб олиш ва ерни шудгорлаш олдидан далада қолган ҳосил териб олинса ҳам нобудгарчилик кам бўлади. Лекин баъзи колхоз раҳбарлари, бригада бошлиқларининг масъулиятсизлиги натижасида даладаги ҳосил батамом олинмасдан, ғўзапоялар юлиб юборилади. Кейиндан булардаги кўсаклар териб олинмай қолиб кетади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг республика колхоз ва совхозларида пахтанинг нобуд қилинишига қарши курашни кучайтириш тадбирлари тўғрисидаги қарорида, пахта нобудгарчилигининг олдини олишнинг муҳим тадбирларидан бири йиғим-теримни тез ўтказиш, дастлабки кунларданоқ ҳосилни сақлаб қолишга ҳаракат қилиш эканлиги қайд қилинади. Аммо текширишда областнинг бир қатор район, колхоз ва совхозларида бу қарорнинг мутлақо қониқарсиз бажарилаётганлиги, ҳар бир кўсак пахтасини сақлаб қолиш учун кураш олиб борилмаётганлиги маълум бўлди.

Пахта тайёрлашни муваффақиятли ўтказишнинг зарур шартларидан бири теримнинг дастлабки кунларидан бошлаб, ғўзапояларни юлиб олгунча ҳосилни тўла қўлга киритиш учун қатъий кураш олиб боришдир. Нобудгарчиликка қарши курашни ҳамма жойда: далада, хирмонда, ташишда, машинада терилган пахтани қуритиш ва тозалашда, ғўзапоя юлишда, ерни шудгорлашда ҳам уюштириш зарур. Худди ана шундай қилинганда областимиз пахтакорлари ўз зиммаларига олган мажбуриятни шараф билан бажарадилар — мамлакатга 500 минг тонна пахта етказиб берадилар.

Пахтани нобуд қилмаслик учун йиғим-терим ишлари суръатини тинмай оширайлик — бунинг учун колхоз, совхоз ва МТС ларимиз бутун куч ва воситаларни тўла сафарбар этишлари, улардаги ишга яроқли аҳолининг камида 90 проценти муттасил йиғим-терим ишлари билан банд бўлиши керак. Шундагина областимизда октябрь ойида 250 минг тонна пахта тайёрланади.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, бригада бошлиқлари терим ишлари устидан қаттиқ контроль олиб боришлари, теримчилар, хирмончилар, аравакашларнинг масъулиятини ошириш йўли билан пахтанинг нобуд бўлмаслиги, ифлосланмаслиги олдини олишлари керак. Шу билан бирга, теримга жалб этилган шаҳарликлар ўртасида ҳам кенг тушунтириш ишлари олиб бориш лозим.

Пахтанинг хом терилишига мутлақо йўл қўймаслик, бу ишда айбдор бўлганларга нисбатан чора кўриш керак.

Кўсакларнинг яхши шамоллаб туриши ва чиримаслиги учун ётиб қолган ғўза тупларини тиклаб қўйиш лозим. Ғўза туплари кўплаб ётиб қолган далалар пахтаси барча туплар тиклангандан кейин терилади.

Ғўзани мол ейишидан сақлаб қолиш учун кундузлари далаларга махсус қўриқчилар қўйиш керак. Кечалари ҳам далаларни айланиб юрадиган кишилар бўлсин.

Механик-ҳайдовчилар пахта териш машиналарининг техник жиҳатдан тузук ҳолатда бўлиб туриши, асосий узеллари, биринчи навбатда иш агрегатининг тўғри созланишига, техник қаров қоидаларига тўла риоя қилишлари лозим. Машина теримидан кейин тўкилган пахталар дарҳол териб олинсин.

МТС ва колхозларнинг агрономия ходимлари нобудгарчиликка қарши курашни уюштиришлари, бу ҳақдаги тадбирларнинг бажарилишини доим кузатиб боришлари лозим.

Етиштирилган мўл ҳосилни батамом йиғиб олиб, битта кўсак пахтасини ҳам қолдирмай, давлатга топширайлик. 500 минг тонна пахта беришдек ватанпарварлик бурчимизни шараф билан бажарайлик!

А. КОЛГИНА,

область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош агрономи.

Сатира ва Юмор

Собир Абдулла.

ҚОЛГАН ИШГА ҚОР...

(Бу шеър:
Ваъдада тароқ,
Амалда қолоқ.
Пахта терими суст,
Гапда бекаму-кўст,
Баъзи олифта колхоз
раҳбарлари ҳақида)

Ҳозир ғаниматдир бу ой,
Гоҳи булут, гоҳи очиқ.
Гоҳ яхшию, гоҳ ноқулай,
Шийпонининг усти очиқ,
Йўқ, пахтани қоплашга жой,
Кўргин, раис, майдонга чиқ,
Кўприк бузуқ, йўл бўлса лой,
Қўрқсанг, дарахт устига чиқ.
— Вақт яхши, октябрь эмиш,
Қилмоқ керак кўп сабр эмиш...
Сўзлар «муҳим», ишлар ёмон,
Теримда одам оз эди
Тўлғазмоқ анча даргумон,
Ваъда баландпарвоз эди.
Раҳбарлари «дорил-амон»,
Теримчилар сериоз эди.
Фурсатни бой бермай ҳамон,
Ишга киришса соз эди.
— Вақт яхши, октябрь эмиш,
Қилмоқ керак кўп сабр эмиш...

Беш-ўн одам тергай аранг,
Ўн полидан бир полини.
Мақтаб, мени қилди гаранг,
Колхозининг «ҳаволи»ини.
— Дейди: кириб боққа қаранг,
Бизнинг узум, шафтолини...
— Вақт яхши, октябрь эмиш,
Қилмоқ керак кўп сабр эмиш...
Қилса сабр, қор ҳам ёғар,
Ҳосил қолар нам остида.
Қилса сабр, йил ҳам оғар,
Балки ўзи ғам остида.
Қилса сабр сўнг уйғонар,
Уйқусираб, том остида.
Қилса сабр, тўлмас қанор,
Тонг устида, шом остида.
— Вақт яхши, октябрь эмиш,
Қилмоқ керак кўп сабр эмиш...

Кўрдим, раис ортиқ тажанг,
Ўйнайди отнинг ёлини.

Кўп пахталар нобуд экан,
Қоплар бутун илма-тешик.
Раҳбарлари ношуд экан,
Ишлар юришмай қолди, тек.
Ёлгончию, бебурд экан,
Бўлди плани сер ҳадик.
Ялласи «эшвой», «курд» экан,
Ўтган йили тинглаб эдик:
— Вақт яхши, октябрь эмиш,
Қилмоқ керак кўп сабр эмиш...
Ёмғирда терса пахтани:
Теримчиларга «жабр» эмиш!

Шикоят ва оқибат

Маданият уйининг директори Худойберганов кабинетнинг у бошидан бу бошига бориб келар экан, ўз-ўзидан тутоқар, бўғилиб алланималарни пичирлар эди. У, кабинет тўридаги стол олдига келди-да, муштини қумғон қилиб, жаҳл билан бир урган эди, стол устидаги қалам сакраб полга тушди, учи синди... У телефон трубкасини олиб:

— Алло, алло, райком комсомолми? Ўртоқ Рустамовми?—деб сўради.

— Ҳа, мен, — трубкадан овоз эшитилди.

— Э, садағангиз бўлай, сизга озгина шикоят, хафа бўлмайсиз-да...

— Эшитаман, гапирсинлар...

— Шу комсомолларингизни сал тийиб қўйсангиз, ҳаваскорлик тўгарагини тиклаб берасиз деб нақ икки оёғимни бир этикка тиқишаяпти-да!

— Қайси комсомоллар?

— Анави «Қизил Октябрь» колхозидагилар-да. Ҳасанов ҳам жуда латта бола экан. Секретарь бўлатуриб ҳаваскор комсомол-ёшларнинг бошини қовуштиролмайди...

— Ҳа, шундай денг... Хафа бўлманг... бир гап бўлар.

— Бир гап бўлар билан бўлмайди-да, ўртоқ Рустамов. Яна шикоят қилишадиган бўлса, кўрпани кўтариб, Чиноздан кўчишга тўғри келади.

— Ундоқ деманг, тинчитамиз...

— Раҳмат, ўртоқ Рустамов, сиз бору биз бор-да. Хайр саломат бўлсинлар.

— Хайр...

☆ ☆ ☆

Чиноз районида ҳаваскорлик тўгаракларига аҳамият берилмаётир. Район комсомол комитетининг секретари Рустамов ва Маданият уйининг директори Худойберганов ўртоқлар қачонгача бир-бирларига шикоят қилиб, бир-бирларига тасалли берадилар?

Э. ЗИЁБОЕВ,
Т. АЛИМОВ,
У. КАРИМОВА.

Лампашиша можароси

Эрталаб шаҳарлик ёрдамчилар колхоз раиси Абдуқуловни ўртага олиб, унга шикоят сўзларини ёғдиришди.

— Ўртоқ раис, лампашиша қачон бўлади?

— Қачонгача қоронғида турамиз?

— Кўршапалак эмасмиз-ку, қоронғида ҳам кўзимиз кўрса?

Ҳар гал ана шундай таъналарни эшитиб гангиб қоладиган раис, бу гал қўли билан ҳавони шарт кесиб: «Лампашиша йўқ!» деди.

— Кеча райком бюросида ҳам шиша ҳақида гапирдим, — давом этди раис. — район матлубот жамиятининг раиси ўртоқ Орипов бюро минбаридан туриб: «Лампашиша йўқ ва бундан кейин ҳам бўлмайди!» деди. Шунинг учун лампашишадан умид қилмантлар. Шароит шу, қоронғида яшашга тўғри келади.

Раис ўртоқ Абдуқулов бор гапни айтди, ҳамма тинчиди.

Пискент район партия комитетининг 2 октябрдаги бюро мажлисида маълум бўлишича, фақат ўртоқ Абдуқулов раислик қилаётган Хрушчев номли колхозда эмас, Охунбобоев номли, Карл Маркс номли колхозларда ҳам хашарчилар кечаси чироқсиз туртиниб юришар экан. Бу кўнгилсиз воқиа Тошкент областидаги кўпчилик районларнинг баъзи колхозларида ҳам учрайди. Шунингдек, кўп районларда керосин етишмайди.

Афтидан, Тошкент «Облпотребсоюз»ининг раҳбарлари лампашишани назар-писанд қилишмаса керак. «Ҳар нарса ўз жойида азиз» дейилганидек, электр бўлмаган колхозларда лампашиша ҳозир ҳам азиз!

М. ИКРОМОВ.

Мамлакатнинг энг кучли курашчилари Тошкентга келдилар

Ўзбекистон республикасининг пойтахти — Тошкентга СССР ва жаҳоннинг бир неча марта чемпиони бўлган энг кучли курашчилар келдилар.

Шу йил 13-14 октябрь кунлари Максим Горький номидаги шаҳар болалар паркининг ёзлик театрида курашчиларнинг классик ва эркин кураш бўйича ўртоқлик мусобақаси ўтказилмоқда. Мусобақада хизмат кўрсатган спорт мастерлари ва спорт мастерларидан В. Баланадзе (жаҳон чемпиони), Г. Гамарник (СССР ва жаҳон чемпиони), Б. Картозия (икки марта жаҳон чемпиони), А. Мекокишвили (СССР ва жаҳон чемпиони), В. Николаев (жаҳон чемпиони), А. Бестаев (жаҳон кубогининг ғолибчиси), А. Ванин («Жаҳон чемпиони» кинофильми бош қаҳрамонининг ижрочиси), И. Коршунов (Белоруссия ССР чемпиони), Н. Гараев (жаҳон биринчилиги мукофотини олган). Б. Кулаев (СССР чемпиони). Ю. Зенин (РСФСР чемпиони), Ю. Зеленин (СССР биринчилиги мукофотини олган), А. Ткачев (СССР чемпиони) ва В. Широков (СССР чемпиони) каби курашчилар қатнашмоқдалар.

Уларнинг ҳаммаси классик ва эркин кураш бўйича томошабинларга ўзларининг юксак маҳоратларини намойиш қилиб кўрсатмоқдалар.

А. КИМ.

Франция ташқи ишлар министри К. Пино ҳузурида Д. Т. Шепилов шарафига зиёфат

НЬЮ-ЙОРК, 12 октябрь. (ТАСС). Кеча Франция ташқи ишлар министри К. Пино СССР ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов шарафига зиёфат берди.

Совет томонидан зиёфатда СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили А. А. Соболев ва СССРнинг АҚШдаги элчиси Г. Н. Зарубин ҳозир бўлдилар.

Н. Пономарева ватанига қайтмоқда

ЛОНДОН, 12 октябрь. (ТАСС). Лондондаги магазинлардан бирининг хусусий чақимчиси 29 августда совет спортчиси Нина Пономаревани бир фунт стерлинг ва неча шиллинг турадиган товар учун ҳақ тўламади, деб айблаган эди. Бугун Пономарева инглиз адвокати ҳамроҳлигида судга келди.

Судья ишни кўриб чиқиш вақтида айбловчилар тарафдори бўлди, аммо қуйидаги қарорни чиқарди: «Мен айбдорни уч гиней (уч фунту уч шиллинг) миқдорида сул харажатини тўлаш шарти билан тамомила озод қилсам, адолатлик манфаатлари таъминланади, деб ҳисоблайман».

Н. Пономарева ватанига қайтмоқда.

«ТУ-104» самолёти Москва-Прага трассасида

ПРАГА, 12 октябрь. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан кундуз соат 3 да Прагадаги Рузин аэродромига «ТУ-104» совет реактив пассажир самолёти келиб қўнди. Бу «ТУ-104» самолётининг Москва—Прага—Москва трассасидаги биринчи мунтазам рейсидир. Самолёт Москвадан Прагагача бўлган масофани 2 соату 20 минутда босиб ўтди.

Орадан бир соат ўтгач «ТУ-104» самолёти Москвага учиб келди.

Атом бомбаси қурбони бўлган бола хотирасига ҳайкал

ПЕКИН, 12 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Японияда биринчи америка атом бомбаси ташланган Хиросима шаҳрида атом бомбаси қурбони бўлган бола хотирасига ҳайкал қурилади. Ҳайкал атом бомбаси портлаган жойда барпо этилган паркда ўрнатилади.

Хиросима мактаб ўқувчилари бу ҳайкални қуриш учун 4 миллион 500 минг иена пул тўпладилар.

Негрлар сайлов ҳуқуқларидан маҳрум этилмоқда

НЬЮ-ЙОРК, 12 октябрь. (ТАСС). Матбуотда босилаётган хабарларга қараганда, 10 октябрда сенатнинг сайлов бўйича кичик комиссиясининг мажлиси бўлган. Мажлисда Луизиана штатида ва жанубдаги бошқа штатларда минглярча негрларнинг бу йил президент сайловида қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум этилганлиги айтилган.

Юстиция министрининг ёрдамчиси Олни, мамлакатнинг жанубида негрларнинг «сайлов ҳуқуқларидан оммавий равишда маҳрум этилиши иркий айирма натижасидагина» юз бераётир, деб эътироф қилган.

Сувайш масаласининг Хавфсизлик Кенгашида муҳокама қилиниши теварагида

НЬЮ-ЙОРК, 12 октябрь. (ТАСС). Хавфсизлик Кенгашининг ёпиқ мажлислари тўғрисида чиқарилаётган қисқача ахборотларда ҳозирча бу масалада прогресс борлиги қайд қилинмайди. Хавфсизлик Кенгашининг ишида қатнашаётган дипломатлар, Миср ташқи ишлар министри М. Фавзий журналистларга, «кўпгина соҳаларда жиддий куч ғайрат сарфланаётир» деб айтган бўлса ҳам, айтарлик оптимизм кўрсатмаётирлар. Аммо ҳар ҳолда, журналистлар билиб олган маълумотлар асосида шуни айтиш мумкинки, музокаралар олиб бориш идеяси Мисрни унинг суверенитетига путур етказадиган шартларни қабул қилишга мажбур этиш йўлидаги уринишлардан аста секин устун чиқмоқда.

БМТ кулуарларида ва Америка матбуотида қайд қилиб ўтилишича, ғарбий давлатлар ўз позицияларига баъзи ўзгартиришларни киритишга мажбур бўлган. «Вашингтон пост энд таймс геральд» газетаси бу ўзгартиришларни Сувайш масаласини ҳал қилишга «реалистик қараш йўлидаги ён бериш» деб атамоқда. Англия ташқи ишлар министри Ллойд Англиянинг позицияси ўзгарганлиги тўғрисидаги хабарларни гарчи рад этса ҳам, бир фактни инкор этиш ҳеч мумкин эмас: Сувайш масаласи Хавфсизлик Кенгашида муҳокама қилингунча ва Кенгашдаги умумий дискуссия вақтида Англия билан Франция, АҚШ қўллаб-қувватлаётган ҳолда, агар Миср ҳукумати уларнинг Сувайш каналини «интернационализация» қилиш тўғрисидаги талабига олдиндан розилик бермаса, музокаралар бошлашдан аслда бош тортиб келган эдилар. Ғарбий давлатлар шундай қилиб музокаралар олиб боришни эмас, балки Мисрнинг таслим бўлишини талаб қилган эдилар.

Ҳозир Миср ташқи ишлар министри билан Хавфсизлик Кенгашининг ёпиқ мажлисларида ҳам ва хусусий тарзда ҳам учрашувлар бўлмоқда. Шу билан бирга, журналистларга маълум бўлишича, музокаралар канални «интернационализациялаш» ҳақида, «канални халқаро миқёсда бошқариб туриш ҳақида» бораётгани йўқ. Музокаралар Сувайш каналини бошқараётган Миср маъмурияти билан ҳамкорлик қиладиган органни тузиш тўғрисида бораётир. Демак, бу ерда гап суверен Миср давлатининг манфаатларини Сувайш каналидан фойдаланувчи мамлакатларнинг қонуний манфаатлари билан қандай қилиб тўғри боғлаш ҳақида бораётир.

Бу ерда яна қайд қилиб ўтишларича, расмий жиҳатдан ҳали ҳам Хавфсизлик Кенгаши муҳокамасида қолаётган инглиз-француз резолюция проектининг авторлари бу проектдан унчалик хурсанд эмас. Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабарига қараганда, Хавфсизлик Кенгашининг баъзи аъзолари Кенгашнинг ҳамма аъзолари учун мақбул бўла оладиган компромис резолюция проектини тақдим этмоқчилар. Улар бу қадам инглиз-француз резолюция проектини овозга қўйишга эҳтиёж қолдирмаган бўлур эди деб ўйлайдилар. «Нью-Йорк таймс» газетасининг БМТ ҳузуридаги обзорчиси Гамильтоннинг бугунги хабарига қараганда, Эрон ва Бельгия вакиллари Хавфсизлик Кенгашига ўз резолюция проектини тақдим этмоқчилар. Бу резолюция проекти 1888 йилги конвенция юзасидан музокаралар олиб боришга даъват қилади.

Англия билан Франциянинг Мисрни Сувайш каналини национализация қилинганлиги учун қоралашни кўзда тутган резолюция проектидан воз кечишлари, шубҳасиз, бундан кейинги музокараларнинг муваффақиятига ёрдам берган бўлур эди.

Америка матбуотида ишлаётган айрим хушёр кишилар Сувайш проблемасига канални бошқариш ёки уни контроль қилиб туриш проблемаси деб эмас, балки каналда ҳамма мамлакатларнинг кемалари эркин қатнаб туришини таъминлашга доир амалий масала деб реалистик руҳда қараш аломатлари пайдо бўлганлигини табрикламоқдалар. Уолтер Липпманнинг «Нью-Йорк геральд трибюн» газетасининг кечаги сонида ёзган мақоласи бу жиҳатдан характерлидир. Мақолада айтилишича, Миср томонидан қилинган таклифлар каналдан фойдаланувчиларнинг Миср маъмурияти билан ҳамкорлик қилиши системаси тўғрисида ҳам, бу сув йўлидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган шикоятларни кўрувчи органни тузиш тўғрисида ҳам келишиш имкониятини беради. Масалани ана шу хилда ҳал этиш шу жиҳатдан катта афзалликка эгадирки, — деб ёзади Липпман, — бу хилда ҳал қилишни Миср, Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи ҳам ихтиёрий равишда қўллаб-қувватламоқда, шунингдек Ғарб мамлакатлари ҳам қўллаб-қувватламоқда. Шундай қилганда каналнинг режими универсал бўлур эди. Авторнинг уқтириб ўтишича, масаланинг бу хилда ҳал этилиши Лондон ва Парижда ўйлаганларидек, Англия билан Франциянинг мағлубияти бўлмайди, балки аксинча, пировардида улар учун ҳам фойдали бўлур эди, чунки масаланинг бу хилда ҳал этилиши каналдан фойдаланувчи мамлакатларнинг ҳақиқий манфаатларини энг яхши таъминлаган бўлур эди, чунки бу қарор «Бирлашган Миллатларнинг қарори бўлур ва уни жаҳон жамоатчилик фикри қўллаб-қувватлаган бўлур эди». Масалани бу хилда ҳал қилмоқ учун, Липпманнинг айтишича, ғарбий давлатларнинг канални бошқариш ва унда «халқаро контроль» ўрнатиш ҳақидаги даъволардан қатъиян воз кечишлари зарур. Бироқ Сувайш проблемасига реалистик руҳда қараш белгилари билан бир қаторда бундан кейинги музокараларни фақат қийинлаштирадиган ва Сувайш масаласини ижобий ҳал этиш йўлида қўшимча қийинчиликлар туғдирадиган тенденциялар ҳам пайдо бўлмоқда. Жумладан, 1888 йилги конвенцияни Миср билан ва тор доирадаги уюшма, яъни Сувайш каналидан фойдаланувчи ҳамма 75-80 мамлакат манфаатларини эмас, балки фақат кичик гуруҳни ташкил этган мамлакатларнинг манфаатларини ҳимоя қилувчи уюшма ўртасидаги битим билан олмаштириш идеяси ўртага қўйилмоқда. Бундан деярли 70 йил илгари тузилган Истамбул конвенциясини ҳозирги замон руҳини назарга олиб ўзгартириш лозим, албатта. Аммо, конвенциянинг энг муҳим фазилати худди шундан иборатки, бу конвенция ҳамма мамлакатлар кемаларининг ҳеч қандай камситилишига ёки фаворитизмга йўл қўймай, каналда бемалол қатнаб туришини гарантия қилади. Конвенциянинг ана шу муҳим қоидасини менсимай четлаб ўтиш йўлидаги уринишлар каналда кемаларнинг эркин қатнаб туришини таъминлашга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган уринишлардир Бу хил уринишлар тор сиёсий мақсадларни кўзда тутади. Камситиш характеридаги бу хил уринишларни шундай кишилар қилаётирларки, улар Сувайш каналини «интернационализация» қилиш тўғрисидаги талабларини, каналдан фойдаланувчи ҳамма мамлакатларни ҳар қандай камситиш ҳолларидан гарантия қилиш зарур, деган гаплар билан ва канални контроль қилиб туришдан сиёсий мақсадлар учун фойдаланишга йўл қўймаслик зарур деган гаплар билан ниқоблашга уриниб келмоқдалар.

Шу билан бирга «кузатувчи орган»га «жазо чораларини автоматик равишда қўлланаберишг» каби ваколатларни топшириб қўйишга уринилмоқдаки, бу хил ваколатларнинг берилиши бу органни Мисрнинг Сувайш канали маъмурияти билан ҳамкорлик қилиш воситасидан қандайдир бир олий органга айлантириб қўяр эди. Бу эса Мисрнинг каналга бўлган суверен ҳуқуқларини йўққа чиқариб қўйган бўлур эди.

Мутлақо равшанки, бу хил тенденциялар музокараларнинг муваффақиятли боришига ёрдам бермайди, Сувайш масаласини ҳал қилишда Мисрнинг суверенитетини ҳурмат қилиш билан бирга Сувайш каналидан фойдаланувчи ҳамма мамлакатларнинг манфаатларини ҳам таъминлайдиган бирдан-бир қарорга эришишга ёрдам бермайди.

Мисрда миллий озодлик армияси ташкил этилмоқда. Бу составга Миср миллий гвардияси, кўнгиллилар ва озодлик ташкилотларининг ёш отрядлари киради. **Суратда:** «Аль-Азхар» мусулмон университетининг ректори шайх **Абдер Раҳмон Таг** милтиқ отишни ўрганмоқда.

Интерконтиненталь агентлигининг фотоси.

Хитой Коммунистик партияси умумхитой VIII съездининг материаллари нашр этилди

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг Хитой Коммунистик партияси Умумхитой VIII съездини очган вақтда сўзлаган нутқи текстини ва ХКП Марказий Комитетининг Хитой Коммунистик партияси Умумхитой VIII съездига ўртоқ Лю Шао-ци томонидан қилинган сиёсий ҳисоботи текстини ўз ичига олган брошюрани босиб чиқарди.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди.

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти Хитой Коммунистик партияси Умумхитой VIII съездининг материалларидан иборат тўпламни босмага тайёрламоқда. Тўплам съездда қилинган докладларни, делегатларнинг нутқларини ва съезд қабул қилган қарорларни ўз ичига олади.

ҲОДИСА

КОНСЕРВА ЎҒРИЛАРИ

Яқинда мева-консерва заводи қоровулининг бошлиғи ўртоқ Аҳмедов 17-бўлим милициясига телефон қилиб, кечқурун заводнинг бондар цехига кимлардир кирганлиги ва улар цехнинг рамларини бузиб, тайёрланган маҳсулотни ўғирлаб кетганлиги тўғрисида хабар қилди.

Номаълум ўғриларни қўлга тушириш учун шаҳар милиция бошқармасининг бир группа навбатчилари воқиа содир бўлган жойга жўнаб кетдилар. Группани жиноят қидирув ходими ўртоқ Савостин бошқариб борди ва у ўзининг «Рикис» номли қидирувчи итини ҳам олди...

Ўртоқ Савостин жиноят содир бўлган жойда итни бўшатиб юборди ва орадан бир неча минут ўтар-ўтмас ўғриларнинг изи, сўнгра ўғрилар ва ўғирланган буюмлар топилди.

Заводга — давлат мулкини ўғирлашга кирганлар шу заводда кочегар бўлиб ишловчи Теша Пўлатов ва Тошкент темир йўли Чиғилди станциясининг ишчиси Петр Прокофьевич Назаров эканлиги аниқланди.

Консерва ўғрилари халқ суди олдида жавоб берадилар.

А. С. Дьяченко

Андрей Степанович Дьяченко узоқ давом эттан оғир касалликдан сўнг шу йил 12 октябрда вафот этди. У, 1925 йилдан буён КПСС аъзоси эди.

А. С. Дьяченко 1904 йилда деҳқон оиласида туғилди. У ўз меҳнат фаолиятини 12 ёшлигидан бошлабоқ — обойчига шогирд бўлиб тушган пайтдан бошлади. А. С. Дьяченко 1933 йилда Москва шаҳрида Шарқшунослик институтини тамомлади.

А. С. Дьяченко 1940 йилдан 1953 йилгача Совет Армияси сафида сиёсий ишлар соҳасида раҳбар бўлиб ишлади. У, Улуғ Ватан урушининг иштирокчисидир.

А. С. Дьяченко сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг аъзоси сифатида лекция пропагандасини олиб боришда актив қатнашди.

А. С. Дьяченко ўзининг онгли ҳаётини Ватан ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси хизматига бағишлади.

А. С. Дьяченко хотираси қалбимизда узоқ яшайди.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/X да кундуз **Алишер Навоий**, кечқурун **Холисхон**, 16/X да **Ганг дарёсининг қизи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/X да **Кўнгил куйлари**, 15/X да **Азиз ва Санам.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта томошалар. **А. Г. Сокол** раҳбарлигида **«Мўъжизасиз мўъжизалар»** деган янги оригинал аттракцион. Бугун **3 марта томоша** кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА

«ИСКРА» — 1-залда кундуз ва кечқурун **Қанотлар**, 2 ва 3-залда кундуз ва кечқурун **Турли тақдир.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 9 дан **Белорус концерти**, қолган сеансларда **Турли тақдир.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз **Турли тақдир**, кечқурун **Қанотлар.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — **Севги ёши.**
«ХИВА» — **Турли тақдир.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
15, 16, 17 октябрда

эстрада концертлари

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: **Мукаррама Турғунбоева, Султонпошша Раҳимова**, Ўзбекистон халқ хофизи **Маъмуржон Узоқов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Муҳаммаджон Мирзаев, Комилжон Жўраборов**, Хоразм область театрининг солисти **Эркиной Бекжонова** ва эстрада солистлари қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

3 бўлимда

катта томошалар

А. Г. Сокол раҳбарлигида
«МЎЪЖИЗАСИЗ» МЎЪЖИЗАЛАР»
деган янги оригинал аттракцион.

Томоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги **Мирзачўл ерларини суғориш ва ўзлаштириш Бош бошқармаси**
«ГЛАВГОЛОДНОСТЕПСТРОЙ»
Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 8- уйда ЖОЙЛАШГАН
(телефон — 35-948).

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎЗБОШИМЧА ҚУРИЛИШНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

мажбурий фармойиши

1956 йил, 14 сентябрь № 9 Тошкент шаҳри

Тошкент шаҳрида ўзбошимча қурилиш, шаҳар ер фондини талон-тарож қилиш, шунингдек муассаса, корхона ва айрим гражданларнинг қонуний фойдаланишида бўлган ер участкаларидаги мавжуд уй-жойларда ва киши турмайдиган биноларда, айниқса ўзлари учун ажратилмаган ва Тошкент шаҳрини реконструкциялаш проекти билан давлат қурилиши ёки кўп қаватли уй-жой ва маданий-маиший қурилиш учун белгиланган участкалардаги контролсиз қурилишларнинг олдини олиш мақсадида, Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети **қарор қилади:**

1. Мансабдор шахсларга ва Тошкент шаҳрининг ҳамма гражданларига шаҳар ёки район Совети ижроия комитетининг рухсати бўлмасдан туриб ҳар хил янги қурилиш, қўшимча иморат солиш, устки қаватни қуриш, уй-жойлар, ёрдамчи, савдо-склад ва ҳоказо биноларни қайтадан қуриш ва ремонт қилиш, шунингдек сунъий иншоотлар: канализация, водопровод, ирригация иншоотларини, доимий типдаги тўсиқ ва ҳоказоларни қуриш тақиқлансин.

2. Ўзбошимча қурилиш ишларининг олдини олиш ҳамда кўча ва проездларнинг ивирситилишини тўхтатиш мақсадида, гражданларга уй-жойлар ёнидаги кўча, проезди ва тротуарларда ғишт қўйиш, уларга шағал, ғишт ва ҳоказоларни сочиб ташлаш қатъиян тақиқлансин.

Ҳамма қурилиш материаллари фақат ҳовлига олиб кирилиши ва шу жойда тахланиши лозим.

3. Жакт ва ведомство уйларида, шунингдек хусусий уйларда тегишли тартибда тасдиқланган проектлар бўлмасдан, киши турмайдиган иморатлар ва ёрдамчи биноларни (кладовкалар, ўчоқхоналар ва бошқаларни) қайтадан қуриш ва ускуналашга йўл қўйилмасин.

ЭСЛАТМА: Шу қоидага риоя қилмай қурилган хусусий объектларни тегишли ижроия комитетининг махсус қарори бўлмасдан сотиб олиш, сотиш, ҳадя қилиш ва ҳоказо мумкин эмас.

Ўзбошимчалик билан эгалланган ер участкаларида топилган қурилиш ишлари ва қурилиш материалларининг тайёрланиши дарҳол тўхтатилиши лозим.

Қурила бошланган иморатлар ва иншоотлар шаҳар ёки район Совети ижроия комитетининг буйруғига мувофиқ дарҳол бузиб ташланиши, шу жойлардаги қурилиш материаллари эса олиб чиқилиши лозим.

Ижроия комитетининг буйруғи бажарилмаган тақдирда, бундай участка маҳаллий коммунал хўжалик бўлими томонидан айбдорлар ҳисобига бўшатилади ва тозаланади.

4. Бу мажбурий фармойишнинг 1-моддасини бузишда айбдор бўлган кишилар Ўзбекистон ССР Жиноят Кодексининг 116-моддаси билан жиноий жавобгарликка, қолган ҳолларда эса маъмурий жавобгарликка, яъни 100 сўмгача штраф тўлаш ёки бир ойгача муддат билан мажбурий ишга тортилсин.

5. Шу мажбурий фармойишнинг бажарилишини кузатиш маҳаллий Советларнинг коммунал хўжалик органларига ва милиция органларига юклансин.

6. Бу мажбурий фармойиш эълон қилинган кундан бошлаб 15 кундан кейин кучга киради ва Тошкент шаҳри территориясида жорий этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси
М. ТУРСУНОВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари
В. УМАРОВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136 Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими—132, Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 06088. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1543.